The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill.,
60104, U. S. A.
WEDNESDAY, 9. MARTS

LATVIJA
AMERIKĀ

20. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. MARCH 9, 1966 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave. Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

Esi uzticigs līdz nāvei

TORONTO LATVIEŠI PIEMIN UN GODINA KALPAKIEŠUS

Ziemeļjorkas kapsētas latviešu nodaļijumā 6. marta agrā pēcpusdienā ieradās latviešu organizāciju un studentu korporāciju pārstāvji, lai pieminā un godinājumā liektu galvas tur guldīto kalpakiešu kapu priekšā. Vispirms viņi uzmeklēja Jāņa Dreimaņa pēdējās dusas vietu, kur ziedus nolika LNAK valdes pr-dis J. Niedra, pieminot mūžībā aizgājušo un reizē godinot visus par Latvijas brīvību kritušos, vienalga, kur un kad tie dzīvību par dzimteni atdevuši. Ziedus nolika arī Toronto latviešu studentu kopas seniors A. Linē un Kanadas DV valdes vārdā vicepr-dis Ž. Bukovskis. Pēc tam visi devās uz Edgara Rempes dusas vietu, kur ziedus nolika A. Linē, godinot kommilitona un Studentu rotas piemiņu.

Kalpaka nāvesdienai veltīts svinīgs dievkalpojums notika Toronto Sv. Jāņa baznīcā, kur 6. marta pievakarē baznīcēni aizņēma visas vietas. Svinīgs bija brīdis, kad, biskapa A. Lūša, māc. A. Brieža un Toronto korporāciju kopas seniora A. Linē vesti, baznīcā ienāca 17 korporāciju pārstāvji savu konventu krāsās un rapieriem rokās, novietojoties ar Latvijas un 8 korporāciju karogiem altāra telpā. Sākuma liturģiju vadīja māc. A. Briedis, bet svētrunu teica biskaps A. Lūsis, runājot par tematu „Esi uzticīgs līdz nāvei." Spredikī, viņš aicinēja klātesošos, še Dieva priekšā stāvot un kritušos atceroties, valsirdīgi jautāt sirdsapziņai, vai mēs vēl mīlam savu tēvzemi, ko esam ar mieru tās labā darīt un kādus upurus nest, vai mazie nesamie upuri jau nesāk likties par lieliem un pārāk biežiem? Ja agrāk visu tautu studējošā jaunatne kvēli mīlēja savu dzimteni, tagad vairojas to skaits, kas tā vietā gulstas uz ietvēm un gaida, kamēr policija tos aizvāc. Par tēvzemi necīnīsies tie, kas staigā apkārt garos matos un bārdās, bet gan tie, kas meklē ticību Dieva vārdos. Tādēļ biskaps aicināja vadīties no Kalpaka un viņa vīru gara, jo šo pirmo Latvijas brīvības aizstāvju vidū nebija Dieva noliedzēju, visi bija auguši kristīgās ģimenēs un mājās. Svētrunas nobeigumā biskaps A. Lūsis, saucot vārdos, pieminēja un godināja pag. gadā mūžībā aizgājušos kalpakiešus: Neatkarības rotas cīnītājus ģen. J. Balodi, plkv. E. Kreišmani, pltn. P. Penčuku, vltn. Ž. Asaru, ltn. R. Rubuli un Studentu rotas karavīrus — pltn. J. Jaunsniķeri un pltn. A. Landovski. Karogiem noliecoties, baznīcēni, kājās piecēlušies, veļu pulkiem piepulcinātos brīvības cīnītājus pieminēja ar koŗāli „Kādā nu mierā."

Svinīgā dievkalpojuma beigu liturģiju vadīja māc. A. Briedis. Vienojušies baznīcas koŗāli „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils" un aizlūgušī par dzimteni ar kopīgi nodziedātu „Dievs, svētī Latviju," baznīcēni izvadīja no dievnama studentu korporāciju pārstāvjus un karogus, šai svinīgajā brīdī stiprināt ticības spēku atkal ilgākam laikam. Tad klusi un pārdomās iegrimuši, Sv. Jāņa baznīcu atstāja arī dievlūdzēju simti, J. Barušam uz ērģelēm atskaņojot „Kaŗaviri bēdājās."

Vtr.

Kanadas DV valdes vārdā ziedus uz kalpakieša J. Dreimaņa kapa nolieka Ž. Bukovskis; 3. no labās LNAK valdes pr-dis J. Niedra, no viņa pa kreisi Toronto korporāciju kopas seniors A. Linē un Kalpaka bataljona valdes loceklis K. Tannis.
Foto: JAK

Lidmašīnu katastrofa Tokio

Divu dienu laikā divās drausmīgās lidmašīnu katastrofās Tokio tuvumā nogalināti 188 cilvēki, to vidū ap 20 Kanadas pavalstnieku.

Pagājušās piektdienas vakarā, biezā miglā tuvojoties Tokio starptautiskajam lidlaukam, nolaišanās uguņu torņos iedrāzās kāda CPA četrmotoriga DC — 8 strūklilidmašīna lidojumā no Hongkongas uz Vankuveru un tālāk uz Dienvidameriku. Katastrofā nogalinātas 65 personas, sešas brīnumainā kārtā izglābušās. No Tokio saņemtās ziņas liecina, ka pilota Maknīla vadītā pasažierlidmašīna riņķojusi ap Tokio lidlauku 45 minūtes, biezās miglas dēļ nespējot nosēsties. Lidmašīnas pilots jau paziņojis, ka dodas atpakaļ uz Formozu, kad lidlauka amatpersonas no savas puses paziņojušas miglas izklīšanu un atļāvušas lidmašīnai nolaisties. Avarija notikusi nosēšanās manevrā.

Tikai dienu pēc šīs traģēdijas, arī Tokio tuvumā, svētā Fudži kalna pakājē kādā citā lidmašīnas katastrofā nogalināti 124 cilvēku. Kaut oficiālu pierādījumu vēl trūkst, ir ļoti iespējams, ka BOAC Boing 707 pasažierlidmašīna gaisā sadūrusies ar kādu japāņu militāru lidaparātu. Pagaidām vienīgi skaidrs, ka pasažierlidmašīna eksplodējusi jau gaisā.

Neskaidrības pasaules izstādes jautājumos

MONTREALAS JAUNKANADIEŠU BIEDRIBAS PRIEKSLAICĪGA RĪCĪBA EXPO 67 ORGANIZĒŠANĀ SAREŽĢĪ BALTIEŠU NODOMUS. LATVIEŠI, LIETUVIEŠI UN IGAUŅI STINGRI APŅEMUSIES PANAKT NACIONĀLO DIENU SARĪKOJUMUS

Latviešu un kanadiešu presē pēdējā laikā bieži parādās ziņas par Expo 67. Tās ne vienmēr sniedz pārskatāmu ainu, tādēļ mūsu laikraksta pārstāvis apmeklēja LNAK valdes priekšsēdi J. Niedru, kuŗš par gatavošanos pasaules izstādei Kanadā paskaidroja sekojošo:

Latviešu, lietuviešu un igauņu centrālās pārstāvības Kanadā jau 1965. gada martā sāka interesēties par visu trīs grupu piedalīšanos pasaules izstādē Montrealā, kuŗu saistībā apzīmē par Expo 67, kuŗa notiks 1967. gada vasarā.

Mūsu pirmais solis bija vizīte un memoranda iesniegšana torejējam Kanadas tirdzniecības ministram M. Šarpam, kuŗš bija Kanadas valdības pārstāvis Expo 67 rīcības komitejā Baltiešu prasības bija — neļaut Pad. savienībai izstādē ierīkot nelikumīgi okupēto Baltijas valstu paviljonus un pēc līdzīgās izstādes Ņujorkā parauga atļaut latviešiem, lietuviešiem un igauņiem Expo 67 sarīkot atsevišķas nacionālas dienas, kuŗās izstādes galvenajā laukumā plīvotu attiecīgas valsts krogs un attiecīga grupa sniegtu savus nacionālos priekšnesumus. Uz šo ierosinājumu baltiešu centrālās pārstāvības vēl joprojām nav saņemušas atbildi.

Lai tomēr uz atbildi uz minētajiem ierosinājumiem saņemtu, baltiešu pāstāvības sagatavoja jaunu iesniegumu un pieteica viziti pašreizējam tirdzniecības ministram R. Vinteram, tā paredzama tuvākajās dienās. Baltiešu pārstāvji ministram R. Vinteram neatlaidīgi atkārtos lūgumu nacionālo dienu rīkošanai Expo 67 laikā.

Starplaikā Montrealas jaunkanadiešu organizācija Prometeus, kas organizēta uz individuālu dalībnieku bazes un kuŗā biedri ir arī daudzu etnisko grupu piederīgie, pārņēmusi iniciātīvu visu Kanadas etnisko grupu vārdā sākt Expo 67 lietu kārtošanu. Nesazinoties ar baltiešu centrālajām pārstāvībām, tā sākusi runāt arī baltiešu vārdā. Prometeus vadība pat apmeklējusi Expo galvenā mītni un ieradusies Otavā. Lieki pieminēt, ka šāda rīcība baltiešiem sagādājusi grūtības, jo baltieši atrodas pavisam citādā politiskajā situācijā nekā tās etniskās grupas, kuŗas nāk no brīvām pastāvošām valstīm un no valstīm, kuŗas pašas piedalās izstādē.

Lai daudzmaz izlīdzinātu radīto stāvokli, 26. februārī Montrealā notika plašāka etnisko grupu apspriede Expo 67 jautājumos. Šinī apspriedē radīta speciāla izstādes komiteja, kas rūpēsies par etnisko grupu eksponātu novietošanu Kanadas federālajā paviljonā un etnisko grupu priekšnesumiem tajā. Nacionālo dienu organizēšanas jautājumus baltieši ir atstājuši savu centrālo pārstāvību ziņā.

Tā kā 26. februārī Toronto notika LNAK padomes sesija, visu baltiešu centrālās organizācijas Montrealas sanāksmē pārstāvēja lietuviešu federācijas vaditājs A. Rinkunas un igauņu centrālās padomes vicepriekšsēdis H. Kulangu.

Par pastāvīgu LNAK pārstāvi Montrealā izstādes jautājumos iecelts Montrealas latviešu draudžu un organizāciju padomes priekšsēdis inž. Bruno Innuss, kuŗš arī minētajā sanāksmē piedalījās.

Šinīs dienās Toronto notika paplašināta BTFK valdes sēde, kuŗā bez pastāvīgajiem federācijas locekļiem piedalījās arī LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra, igauņu centrālās padomes priekšsēdis H. Parkma un lietuviešu nacionālās apvienības priekšnieks A. Rinkunas. Sēdes dalībnieki noklausījās Montrealas apspriedes gaitas atreferējumu un vienojās par kopīgo rīcību izstādes jautājumos, kas kārtojami bez kavēšanās. Kā iepriekš minēts, pirmais solis būs vizīte pie tirdzniecības ministra R. Vintera. Ja tā nacionālo dienu rīkošanā vēlamos rezultātus nedos, baltiešu pārstāvji apmeklēs ārlietu ministru un, ja nepieciešams, arī ministru prezidentu.

Starplaikā kā etnisko grupu noorganizētā Expo 67 komiteja Montrealā, tā arī mūsu pārstāvis tajā rūpēsies par etnisko grupu, arī latviešu, eksponātu novietošanu Kanadas federālajā paviljonā.

Par piedalīšanos jautājumu pasaules izstādē mūsu laikraksts sniegs iespējami plašāko informāciju.

Skats Toronto Sv. Jāņa baznīcā Kalpaka nāvesdienas atceres dievkalpojuma nobeigumā, korporāciju pārstāvjiem atstājot altāra telpu.
Foto: JAK

Pauls Grīnbergs

KONTAKTI

Latviešu tautas trimdas daļas attieksmes un nacionālie sakari ar tautas pamatkodolu dzimtenē līdzinās atvērtām grieznēm: jo vairāk attālināmies no kopīgās ass, jo plašāks kļūst attālums starp abiem asmeņiem. Citiem vārdiem izsakoties: jo garāks kļūst laika sprīdis, kopš tauta pret savu gribu sašķelta divās pasaulēs, jo trauslākas kļūst saites šo atsevišķo grupu starpā. Šī šķirtne skar visus līmeņus: kultūrālo, politisko, saimniecisko un tīri personīgi ģimenisko. Uzaugušas jaunas paaudzes tur un šeit, vēl latviskā kultūra vegetē kā tur, tā šeit, jaunatne uzaugusi pavisam pretējos un dažādos pasaules uzskatu strāvojumos. Daļa vēl nes mantojumā kopīgas Latvijas pilsoņa stāju, bet daudziem pielipuši svešuma putekļi un svešinieku ievazāta mentālitāte. Pat valoda nav paglābta no divām atšķirīgām attīstībām. Latviešu tauta kā šeit, tā dzimtenē padota svešām traumēm, kuŗām pašreiz nav kopēja saplūšanas punkta. Svešais uzspiež iznīcības zīmogu, gan asimilēšanās, gan t. s. „tautu tuvināšanas" ietvaros. Šī attīstība neglābjami turpināsies, ja nenotiks kāds spējīgs pagrieziens vispārējā pasaules politikā, vai šai traumei necelsimies pretim mēs paši. Rakstos, runās un vārdos esam paraduši svaidīties ar klišejām, kas laika tecējumā nodilušas, kļūdamas caurspidīgas. Runājam par trimdas „cietoksni" un nerimtīgo aktivitāti; pēc sīkām grūti pārbaudāmu liecību drumslām mēs secinām, ka dzimtenē esošie kā viens vīrs nes sevī nacionālo uguni. Kā viens, tā otrs apgalvojums nepārliecina, nedz arī latviešu tautas stāvokli atvieglina. Esam piesavinājušies situācijas vērtēt no puspatiesību viedokļa, vai arī tā, kā sapņos vēlamies, lai lietas attīstītos un izveidotos

Uz šādas barotnes pamata izveidojušās nu jau gadiem ilgās diskusijas par sakariem ar okupēto Latviju. Ir pieņemtas dažas nepārdomātas un didaktiskas rezolūcijas, labi draugi sagājuši matos, viens otrs trimdas politiskās dzīves vadītājs zaudējis posteni, aprakstīts daudz papīra, bet gala rezultātā no šīm diskusijām profitējis tikai viens: Latvijas okupants. Tas nozīmē, ka mūsu stāvokļa vērtējums ieslīdējis aplamā gultnē, tas arī nozīmē, ka esam devuši ienaidniekam iespēju mūs apkarot mūsu pašu ieročiem. Lai šāds stāvoklis neturpinātos, ir nopietni jāapsver līdz šim ieņemtās pozicijas maiņa, tās uzlabošana un nostiprināšana.

Izvērtējot visu līdz šim dzirdēto un rakstīto kas attiektos uz jautājumu par kontaktien. ar tautu dzimtenē, varam izšķirt divas nosliece. Lielākās trimdas organizācijas, politiskās institūcijas, kā arī nacionāli noskaņotie cilvēki atklātu kontaktu ar okupēto Latviju nosoda, motivējot, ka kontakts ar turienes iedzīvotājiem iespējams tikai caur okupantu varas un diplomātiskiem organiem. Tālākā vamatojumā pareizi norādīts, ka dzimtenes apmeklētājs, pateicoties komūnistu drošības organiem un terrora metodēm, nekādā veidā neiegūst pareizu ainu par patiesajiem apstākļiem okupētajā Latvijā... Šī uzskata grupa, pie kuŗas pieder trimdinieku lielākā daļa, akceptē tikai tādu kontaktu, kuŗā apmeklētājs Latvijas territoriju šķērsotu kā „nacionāls partizāns." Praktiski tas nozīmē, ka šai grupai politiskais kontakts ar dzimteni ir ļoti vājš, informācija par norisēm tur pienāk vienpusīga, t. i. vai nu Latvijas okupantu izdotā prese, vai vēstules, reta satikšanās ar atbraucējiem no Lavijas, izbēguši jūrnieki u. t. t.

Pie otras, mazākas grupas piedēr cilvēki, kas atzīst un veicina atklātus kontaktus ar okupēto dzimteni. Motivācija šiem atklātajiem apmeklējumiem ir dažāda, tāpat arī šīs grupas struktūra neviengabalaina un nelaimīga. Daudziem šiem dzimtenes apmeklētājiem ticības pamatā ir tīri sentimentāli un emocionāli apsvērumi (apciemot vecu māti, pleaugušus bērnus), uz komūnistu propagandas skatuves piedzīvot senas karjēras atspīdumu (novecojuši mākslinieki vai kas par tādiem še netiek atzīti) u. c. Bet reizē ar to šī grupa ir caurausta ar komūnistu un Latvijas okupantu līdzskrējējiem un tautas nodevējiem, kas savu darbību un uzskatus nemaz nedomā slēpt.

No teiktā izriet, ka kontaktu noliedzējiem gan ir pareizs teorētisks un nacionāls viedoklis, bet šai stājai nav nekādas praktiskas nozīmes, šai grupai politisks kontakts ar apspiesto tautu nav tikpat kā nekāds. Otrai grupai gan ir praktisks kontakts, bet nav nacionālas viengabalainības, nedz arī idejas par Latvijas atbrīvošanas steidzamību. Informācija, kā jau minēts, kuŗu šādā veidā iegūstam par dzimteni, ir greiza, tāpat boļševiku varas terrors jau pašā saknē noslāpē katru mēģinājumu dzimtenē sniegt ziņas par latviešu dzīvi un domām svešumā. Tā šīs grupas kontakti ar okupēto Latviju politiskā ziņā ir nevērtīgi un pat kaitīgi.

Jau samērā vecs ir datums, ar kuŗu esam sākuši sevi skaitīt par politiskiem bēgļiem ar zināmu politisku uzdevumu un misiju. Vienalga, kādu pasi šodien nesam kabatā: acu priekšā turam pirmo un vienīgo trimdas sūtības uzdevumu — Latvijas atbrīvošanu no okupantiem. Cīnīties pret kādu politisku ideoloģiju un režīmu nozīmē politiski darboties, strādāt un plānot. Arī Latvijas atbrīvošana ir politisks darbs. Diemžēl, šajā mūsu politiskajā plānošanā ar lielu novēlošanos parādījās termins „kontakti ar okupēto Latviju". Ko nu? Mūsu politikas plānotāji šim jēdzienam apgāja apkārt, izvēloties vieglāko ceļu, proti: negāciju, nedodot nekādu konkrētu uzdevumu. Reizē ar to diskusijas par kontaktu uzturēšanu ar tautu dzimtenē noslīdēja uz pavisam nesaturīgas bazes, kuŗā katram kaut kas bija sakāms tikai teikšanas dēļ.

Analizējot mūsu okupētās tautas stāvokli reālāk, jānāk arī pie reāliem spriedumiem un faktiem. Neapgāžams ir fakts, ka uz Latvijas robežām stāv svešs un naidīgs karaspēks, latviešu tautu uz ārpusi politiski reprezentē krievu imperiālisms un tā diplomātiskie organi. Ar to okupētā Latvija krasi atšķiras no t. s. „satelītu valstu" režīmiem, kuŗu pilsoņiem kabatā ir mātes valodā izrakstītas pases. Tas nozīmē, ka Latvija un latviešu tauta atrodas ienaidnieka aizmugurē. Citiem vārdiem: uzturēt kontaktu ar Latviju un latviešiem nozīmē darboties ienaidnieka aizmugurē.

Plānot un uzturēt sakarus vai kontaktus ar ienaidnieka aizmuguri nozīmē rūpīgu darbu un upurus. Šos delikātos sakarus neplāno gadījums, atklāti kongresi un sēdes, nedz arī pusaudži vai tie, kas ar 45 gadiem par jauniešiem vēl jūtas. Kontaktu ar ienaidnieka aizmuguri nepasludina laikrakstos kā gatavu programmu, par kuŗu sanāksmēs nobalso un pieņem rezolūcijas. Politiskus sakarus ar ienaidnieka aizmuguri plāno valstu augstākie pārvaldes organi, un mūsu gadījumā tas nedrīkstētu būt citādi.

Šādā plāksnē paceltas diskusijas par sakaru uzturēšanu ar okupēto Latviju iegūst pavisam citu jēgu un nozīmi. Ja Latvijas atbrīvošanu uzskatām par politisku darbu, tad uz šīs līnijas arī

(Nobeigums 8. lpp.)

Vitauts Kalve

Divas Jāņa Jaunsudrabiņa vēstules

RAKSTNIECIBAS MEISTARA SPRIEDUMS PAR M. KOVAĻEVSKAS UN J. SARMAS DARBIEM

Jāņa Jaunsudrabiņa balvas saņēmēja Margarita Kovaļevska viesosies Toronto 20. martā, piedaloties literāri—mūzikālā pēcpusdienā Latviešu namā. Bez pazīstamās gleznotājas un rakstnieces šai sarīkojumā būs vēl viens tāls cieminš — Valdis Krāslavietis no Čikagas. Viņa pirmā dzejoļu grāmata „Kokteilis ar lai ka degli" ieguva nedalītu atsaucību visās paaudzēs, apvienojot kā latviešu kaŗavīra atmiņas, tā neizskaistinātāi tvertos jaunās pasaules iespaidus. Daudziem atmiņā viņa dzejoļu skandējums dziesmu svētkos un „Jaunās Gaitas" kokteiļi. Pēdējos gados radušies daudzi jauni dzejoļi, par kuŗu ievirzi varam tikai minēt.

Sarīkojuma piedalīsies arī Biruta Senkēviča, Velta Toma — prozas balvas ieguvēja, Ingrida Viksna, kuŗai drīzumā sagaidāma jauna dzejoļu grāmata, un Aina Zemdega. Mūzikālajā daļā dzirdēsim pianisti Ilzi Strālu-Didrichsoni, ar V. Dārziņa kompozicijām un, varbūt, arī atmiņu stāstījumu par Jaunsudrabiņu Pļaviņās. Rakstnieka Kārļa Strāla ģimene bija ilgus gadus Jaunsudrabiņa kaimiņos.

Margaritas Kovaļevskas gleznu izstāde Toronto pirms gada pievilka lielu skatītāju pulku. Tiem, kam neizdevās iegūt kādu viņas darbu toreiz, būs dota vēl viena iespēja laimēt viņas gleznu izlozē. Šis izlozes ienākums palīdzēs turpināt Jaunsudrabiņa balvas fonda darbību, tā veicinot jaunu prozas darbu rašanos.

P. V.

Jānis Jaunsudrabiņš (1877.— lietas neesmu pamanījis literātūr. 1962. g.), kas 45 gados sarakstījis rā. Mūzikā būtu Zebastians Bach, vairāk nekā 60 grāmatu un dibi- glezna daži baroka laikmeta glezno- ņāti izskatāms par lielāko latvie- notāji un senie florentinieši. Ar šu valodas kopēju mūsu raksts- bažām vēroju, vai pietiks spilgniecības vēsturē, nekad nemēdza tuma visās jūtu izpausmēs un rakstos izteikties par citu raksts- situācijās. Līdz šim vēl nav pie- nieku darbiem. Viņš gan sacerējis trūcis. Ja es mācētu zinātniski krietni daudz atsauksmju par vērtēt, es rakstītu par šo darbu. gleznu izstādēm un savus uzska- Man būtu labs vien sakāms arī tus par glezniecību izteicis arī par Sarmas darbiem, tikai pilni- plašākos rakstos, bet domas par gi no pretējās puses un ne par rakstniecību atturējies atklāt. Ta- „Negantnieku". Kur Kanādas ču, pretēji rakstnieku vairumam, uzķert!? Vēlu laimes, vēlu prieci Jaunsudrabiņš bija citīgs citu gus Ziemassvētkus un kuplu nā- rakstnieku sacerējumu lasītājs kamo gadu.

un nebūt neslēpa tiem savus **Jūsu**

spriedumus vēstulēs. **J. J.**

Divas še publicētās Jaunsudra- ☆

biņa vēstules liecina, ka arī lielā Augšējā vēstulē cildinātais vecumā (78 resp. 81 gadu vecs), Margaritas Kovaļevskas sacerē- kad pats vairs rakstīt nespēja, jums ir tas viņas romāns, kuŗa viņš joprojām sekojis latviešu izdevumam grāmatā vēlāk dots rakstnieku darbiem ar lielu de- virsraksts „Gauru gaiļi". Laik- dzību, nenogaidīdams to iznāk- raksts „Latvija Amerikā" sāka šanu grāmatās, bet lasīdams jau šo romānu iepiest 1955. gada laikrakstu lapās. Viņa iejūta pat augustā ar virsrakstu „Zālamana ļoti atšķirīgos sacerējumos bijusi augustā dziesma. Posta puķes vienādi dzīva un dziļa. Viņš otra daļa." 1955. gada 12. decem- arī jāvies pārsteigumiem un ap- brī, kad Jaunsudrabiņš rakstījis brīnai, baiļojies un bažījies par vēstuli, viņš varējis būt laikrak- sacerējumu tālāko gaitu vairāk stā iepazinies ar romāna pirmo nekā rakstītāji paši un nav ka- pusi, apm. līdz tā 5. nodaļai. vējies tos vēstulēs drošināt un Vēstulē pieminētais Jāņa Sar- mudināt. mas darbs ir Ausekļa dzīves ro-

☆ māns, kuŗu ar virsrakstu „Ne- Jānis Jaunsudrabiņš 1955. gada gantnieks" laikrakstā „Latvija 12. decembrī Margaritai Kova- Amerikā" sāka iespiest 1955. ga- ļevskai rakstīja (skat. faksimilē- da 23. jūlijā. to vēstuli):

M. Kovaļevskas romāna pirm- reizība valodas svaiguma un krā- Mīļā Margriet Kovaļevska! šņuma ziņā Jaunsudrabiņa izprat- ...Man grībētos dažus vārdus nē ir tik nepārprotama, ka literā- teikt par „Posta puķi", un es teik- tūrā trūkst piemēru (pie kam te tu labus vārdus vien, ja Jūs ne- ir skaidrs, ka Jaunsudrabiņš do- ņemtu jaunā.— Tagad, kur viņa mājis ne latviešu literātūru vien, dziļ askētiski vienkāršajam Sar- nājumi jāmeklē mūzikā un glez- mas romānam, tagad tikai isti niecībā. Tā kā Jaunsudrabiņš val-

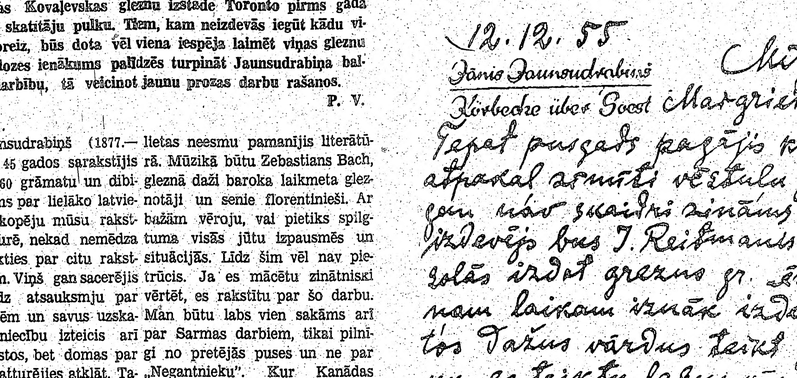

12. 12. 55

Jānis Jaunsudrabiņš

Körbedre über Soest

Mīlā

Margriet Kovalevska!

Tapat pusgads pagājis kopš sanēmu atpakaļ zemāki vēstuļu grāmatai. Vēl jau nāv skaidri zināms, bet laikam jāsadevējs būs J. Reitmanis-Dānijā. Viņš gribēs izdot grezna gr. zērijā, jo tas viņam laikam izmāk izdevīgi. Man gribētos Jūsu vārdus teikt par „Posta puķi", un es teiktu labus vārdus vien, ja jūs nenemtu launā. Tagad, kur viņa iet līdzās labi rakstītam, bet gandrīz askētiski vienkāršajam Sarmas romānam, tagad tikai īsti izceļas viņas krāšņums. Līdzīgas lietas nesaku pamatīgā literātūrā. Mūzikā būtu Zebastians Bach, gleznā Jūsu baroka laikmeta gleznotāji un savā florentīnieši. Ar bažām vēroju, vai pietiks spilgtuma visās jūtu izpausmēs un situācijās. Līdz šim nav vēl piedrūcis. Ja es mācētu zinātniski vērtēt, es rakstītu par šo darbu. Man būtu arī labs vien sakāms arī par Sarmas darbiem, tikai pilnīgi no pretējās puses un ne par „Negantnieku". Kur Kanādas latvijas laimējies tādus reizē uzķert!? Vēlu laimes, vēlu prieci- gus Ziemassvētkus un kuplu nā- mo gadu.

Jūsu

J. J.

Jāņa Jaunsudrabiņa vēstule Margaritai Kovaļevskai.

LATVIJA

20. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. 9. MARTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčela, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sazniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 8, Ont., tālr. 535—1470

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neiesūtītos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs teikats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas talpu

dī! Jā. 75 nav vairs joks.— Pats redzēsit, kad nāksit manā vecu- mā. Tad objektīva fokuss pārvie- tojas uz vistālāko bērnību. Jo Un cik. labi, ja ir vēl atlicies Jo Jūs jau nerakstiet, Jūs stās- tiet, un tāpēc stāsti ir tik īsti.

Lai Jums vēl daudzas, daudzas baltas dienas!

To vēl no visas sirds Nate un Jānis Jaunsudrabiņš.

Mēnesnīcā, 23. 2. 1959.

Ja es zinātu, kādu no manām grāmatām Jūs vēlētos — gribētu aizsūtīt.

☆

Savā pirmajā vēstulē Jaun- sudrabiņš atgādinājis, ka būtu laiks ķerties pie mūsu rakstnie- cības valodas zinātniskās pētīša- nas, bet reizē atzīst, ka viņam pa- šam trūkst šādas pētīšanas lī- dzekļu. Rakstniecība viņa izprat- nē ir valodas māksla. Bet starp valodas mākslas pazīmēm viņš var pieminēt tikai izteiksmes krāsnumu un spilgtumu. Tos viņš labāk ierauga, kontrastējot ar as kētisko vienkāršību, bet šī vien- kāršība tomēr nav tā vērtība, ku- ru viņš saskata Sarmas darbos. Tikai otra vēstule ļauj saprast, ka Jaunsudrabiņš kādu īpašu va lodas mākslas vērtību saskata stāstīšanā, ko pats nostāda pre- tī rakstīšanai. To var iztulkot tā, ka arī rakstnieku valodai būtu jābūt ar dzīvās valodas plūdumu un ritumu.

Reizes divas biju jau zinājis, ka Jums šogad liela goda diena; biju to arī ielāgojis, un tomēr es- mu beidzot nokavējies par vairā- kām dienām. Kas vainīgs? — Ga- rākos studiju ceļojumos bija ie- kas, ka salīdzinājumā tomēr nav pazinies ar svarīgākajām Eiropas domāts par Kovaļevskas valodas mākslas krātuvēm, tad salīdzinā- mūzikālitāti, bet par kaut ko ci- jumi gleznieciībā ir noteikti un tu, ko varētu, varbūt, dēvēt par skaidri. Viņam prātā baroka glez- iekšējo ritumu simbolu virknē- nu pirbošais kustīgums, ko viņš šanā un izvēršanā. savieno ar agrās renesanses krā- Jaunsudrabiņš grib teikt tikai su svaigumu un izteiksmes tīrī- labu arī par Jāņa Sarmas askētis- bu, un ar to tiešām labi rakstu- ki vienkāršo izteiksmi, tomēr rots Kovaļevskas izteiksmes krā augstāk par laikrakstā publicēto sainais dzīvīgums. Tomēr vairāk „Negantnieku" vērtē kādu citu apbrīnošanas pelnījis tas, cik Sarmas grāmatu. Vēstules rak- droši un noteikti Jaunsudrabiņš stīšanas laikā Sarma bija publi- salīdzina Kovaļevskas valodas iz- cējis tikai divas prozas grāmatas teiksmi ar Bacha mūziku. Ar to — romānu „Rūsa" un stāstu krā- atklājas, ka Jaunsudrabiņš bijis jumu „Viru valoda", bet Jaun arī dziļš mūzikas sapratējs. Lie- sudrabiņš tomēr nepasaka, kuru

Raiņa gads – Raiņa

Raiņa 100. dzimšanas gads ir populārizēš pagājis. Raiņa un Aspazijas fonds tās tautās. (RAF) izsaka sirsnīgu pateicību mums, trīn visiem, kas Raiņa piemiņas ga- ticīgiem sa dā organizējuši tik daudzus sa- demokratis rīkojumus un tajos piedalījušies, noliedzot k Raini un viņa darbus pieminot spiestību, r un cildinot, tāpat trimdas pro- tautas un sei ,kas Raiņa atceri cieniši atzī- sībām un t mējusi un visiem, kas darījuši jāturpina bagātāku mūsu literātūru par ko savā la Raini, vai kas ar pieminas mar- pazīja. ku iegādi, sarīkojumu atliku- Par savi miem un ziedojumiem atbalstīju- RAF tagad ši RAF darbu. Atzinība un patei- vietā.— R cība visiem tiem, kas iegādāju- rīgā piemi šies Raiņa kopotos rakstus, palī- ņu rakstu dzējuši tos un Raiņa piemiņas lielo kultū markas izplatīt, vai meklējuši ņa un Asp Raiņa darbos dziļākas atziņas, ja nodibi augstākas vērtības. Visiem un augstskola katram par to izjusts paldies! gas, bet

Raiņa piemiņas gads ir pagā piemiņas jis. Raiņa laikmets turpinās un nim un A uzliek jaunus pienākumus: mums gadu dzīv jāturpina sāktais darbs saskaņā sētiņā. ar Aspazijas testamentā izteik- mēšanu to dzejnieces gribu — jārūpējas vi un da par viņas un Raiņa atstātā literā- saistīto rā mantojuma nodrošināšanu un mūzikas slus velci ko RAF Darbu gajos apst zijas fond ribu, visp nieku pat stīt fondu fonds cer lās kultūr saucību, p un atbalst īpašā Raiņ ņas grāmu

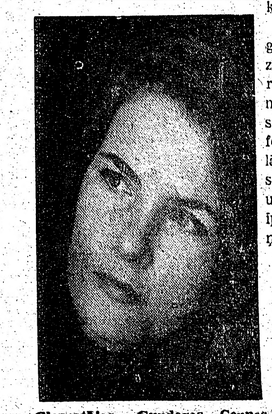

Gleznotājas Gundegas Cennes — trešo paaistāvīgo darbu izstādi un Kanad atklās 19. martā plkst. 3 pēcpus- dienā Nujorkā, Ligoa Duncan Art Center telpās — 215 East 82nd St., Manhattan. Skate tur- pināsies līdz 31. martam. Izstā- dīti būs 33 pēdējā laika darbi e|ļā un jauktās technikās, no tiem 26 pārdodami. Jaunās gleznotājas pirmā izstāde notika pērnā pava- sarī Toronto un guva ievērību un labas atsauksmes. Gundega Cenne ir mākslinieku vienības Latvis un studenšu korporācijas Daugaviete locekle.

RAI

Jānis A Jānis K Dravi ņa dolfs V Aspazij

RAF l

Os

RAF pri

ters (Wie strasse 6, rotals pā jējs: Z. F St. Por U. S. eksponātu RA O. Akm 48, Dor U. S. A.)

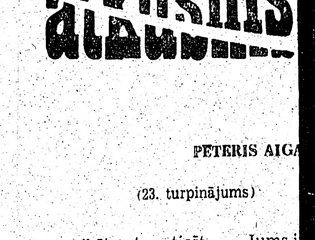

PETERIS AIG

(23. turpinājums)

„Negribētos tam ticēt . . . Jums i cilvēks var kārot, — slava, bagātība par pārējo . . . varbūt arī mīlestība .

„Mans jaunais paziņa, te sākas dīja. Man pietrūcis mīlestības. Es n cilvēka, kam varētu pilnīgi atklāt se Pats galvenais ir uzticēties. Tas ir lie rījums, ja zini, ka tavi noslēpumi, tav klusākās cerības pie drauga ir tikpa gātas kā paša sirdī. Man vairs nav uzticēties, kam izstāstīt ikdienas rū un neveiksmes. Turklāt ar maniem d ciem gadiem, — nav ko slēpties, — kas pateiktu, kur dzīvē ir mana īstā man vajadzētu doties jums līdz? Es būt, bet šaubos, vai īstenībā tā ir, v ves piepildījums varētu būt revolūc Vismaz mani paziņas un draugi par t ņi dēvētu mani par garā vāju. Vi skaidrs: es sen jau jūtu neatvairāmu kaut kādā neierastā veidā mainīt līd veidu. Vecā filma ir beigusies, bet es būs jaunā. Brīžam man liekas, ka ir izpirkt manu senču parādu zīmes. jāatdod tas, ko viņi labā ticībā ir ņe miruši pārliecībā, ka visi parādi ir p žēl, tā nav. Mēs mantojam no sav čiem ne vien viņu muižas un dārgu

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

(79. turpinājums)

„Vecpuisis jau gan vēl neesat, un ar to visa prašanu . . . Kas zina, kā ar to ir?" neticīgi un pastrupi atsaka Vīnerte. „Jums esot sūra dzīve? Tai krēslā, kuŗā pašreiz sēžat, nesen sēdēja kāds cits un stāstīja par dzīves sūrumiem."

Nojaušu, ka Vīnerte jūtas tāpat kā es. Arī man visu laiku jādomā par Arvīdu un viņa stāstu. To atceroties, Hugo tukšā runāšana izklausās kā izsmiekls.

„Kundze, es esmu bijis frontē," gandrīz jau patosā protestē Hugo. „Vai domājat, ka tur mazums pārdzīvots? Redzēju, kā cilvēki mirst . . . Zināt, te bija kāds, un tad viņa vairs nebija . . ."

„Cilvēki mirst ne tikai frontē vien. Ir vēl briesmīgāka nāve — kaut vai bada nāve. Vai nāve izbadējušos zvēru zobos, kad pusdzīvu izmet kopā ar mirušajiem tundrā . . ."

„Ak, nerunāsim par tik briesmīgām lietām!" Vīnerti mēģina pārtraukt Hugo. „Dzīvē taču ir arī daudz skaista un patīkama. Izstāstīšu kādu joku, kuŗu piedzīvoju, šorīt uz augstskolu ejot."

„Kāpēc nerunāt? Lietas jāsauc īstajos vārdos, bez izskaistinājumiem."

„Kundze," Hugo pārtrauc Vīnerti vēlreiz, „ja dzīve šodien tik bēdīga, tad taču pašiem tā jāpadara interesantāka — ar jautru nostāstu, priecigu dziesmiņu, glāzi vīna. Šis trakais laiks pāries. Drīz būt kaŗš, tad mēs aiztrieksim vaŗkus turp, no kurienes tie nākuši! Un tad atkal sāksies īstā dzīve. Viss pašreizējais jau ir tikai pārejas laiks. Nav svarīgi, kā to pārlaižam. Labāk jautri un patīkami!"

Hugo svīst un stomās. Cik veikls viņš vieglajās bezsatura sarunās meiteņu vidū, tik neveikli pretrunīgs kļūst, sākot nopietnas pārrunas.

„Jūs sakāt — pārejas laiks, nesvarīgi, kā to pārlaižam?" jau visai nepacietīgi atbild Vīnerte. „Taču svarīgi ir, ka to vispār pārlaižam! Ne katram un katrreiz prāts uz jautru dziesmiņu, vakarā gulēt ejot, ja nezina, vai vispār otrā dienā no savas guļvietas piecelsies. Kaŗš? Labi gan būtu, ja jums izrādītos taisnība. Arī es labāk vēlētos kaŗu nekā šo dzīvi, kas mums tagad. Tūkstošiem cilvēku tiek iznīcināti bez kaŗa, cita daļa — garīgi sakropļoti."

Nezinu kādēļ, bet man liekas, ka klusībā šai garīgi sakropļoto katēgorijai Vīnerte pieskaita arī Hugo. Bat var būt, ka maldos.

Ēdam vakariņas. Hugo piepilda glāzes ar vīnu:

„Uz mūsu kopīgajām ilgām un cerībām, ka Latvija kļūs atkal brīva!"

„Uz to gan vērts pacelt," nosaka Vīnerte.

„Vai arī jums tagad jāmācās sesijai," iejaucos ar jautājumu sarunā, lai mainītu tās tematu. „Es pašreiz gatavojos fizikumam un kaļu šo neiespējamo marksismu."

„Likt eksāmenu marksismā — tas ir sevis apkaunojums!" pašapzinīgi atbild Hugo. „Kā gan var kaut mutē ņemt tādas lietas, ko marksismā spiež atkārtot?"

„Bet kā tad?" nedroši prasu. „Kā lai turpina studijas, ja nenoliek šo pārbaudījumu?""

„Vienkārši — neiet uz eksāmenu marksismā!" noteikti pasaka Hugo. „Tas viss."

„Bet ja nenoliek kādu eksāmenu, tad nepārceļ uz nākošo kursu, atņem stipendiju, pat izslēdz no augstskolas," cenšos pretoties viņa ieskatam.

„Tikt galā ar patīkamām lietām nav liela māksla, bet pārvarēt nepatīkamo — ne katram pa spēkam!" nosaka Vīnerte, pieceļas un atstāj mūs vienus.

Arī es gribētu ātrāk atbrīvoties no Hugo klātienes un nodoties savām domām. Bet viņš negrasās iet prom. Tādēļ iejautājos par mājām.

„Ak, jūsu māmiņa jutās tik viena. Es viņai apsolīju, ka braukšu bieži talkā. Man viņas ļoti žēl, tādēļ gribu palīdzēt, cik vien varu. Un izkustēšanās svaigā gaisā arī veselīga."

„Un augstskola? Kā tiksit ar atskaiti galā par iztrūkuma stundām? Vai nenoņems jums stipendiju?"

Hugo neatbild tieši, tikai atmet ar roku:

„Gan jau. Marksisma - ļeņinisma lekcijas apmeklēt ir tik un tā apkaunojums katram godīgam studentam. — Jā, ko gribēju teikt: jūsu māmiņai uzliktas ļoti augstas nodevas — gaļa, piens, sviests. Kur lai visu to ņem? Solījos palīdzēt, cik vien varēšu. Un ko tad lai citu arī dara? Jāpārcieš kaut kā, mums visiem kopā turoties, kamēr nāks atbrīvošanas stunda. Vai jūs zināt, Lita, kādēļ es to visu daru? Kāpēc palīdzu jūsu māmiņai? Tikai jūsu dēļ! Šais mājās taču jūsu vecāki ieguldījuši visus sava mūža pūliņus. To visu nevar atļaut tā svešiniekiem paņemt."

Hugo nacionālisms man patīk, bet nepatīkamu parādnieces sajūtu man uzveļ tas, ka viņš arvien par jaunu un tik ļoti uzsver — visu darot tikai manis dēļ.

Par to domājot, neesmu manījusi, ka Hugo man pienācis no mugurpuses. Pēkšņi viņš mani cieši satver un grib skūpstīt. Nāsīs man iesitas nepatīkama iereibuša cilvēka elpa. Mani pārņem pretīgums. Bez apdomāšanās iesitu viņam sejā plaukū.

Hugo acis, man tā izliekas, iezaigojas naidā.

„To jūs nožēlosit!"

To pateicis, viņs izsteidzas no dzīvokļa.

Uz galda paliek pusdzerta vīna pudele. Dusmās un sašutumā man gribas tto viņam pakaļ sviest. Tāds bezkauņa! Un vēl draud!

ooo

Pēc izgulēšanās un pamatīgām brokastīm Arvīds turpina savu stāstu:

„Ceļā mēs bijām pāris mēnešu, tad sasniedzām gaiamērķi — Molotovsku pie Baltās jūras Archangeļskas apgabalā. Pašiem bija tur jāuzceļ nometne un jāapjož ar dzeloņstiepļu žogu. Kādus kilometrus tālāk nometināja ceļojumā pārpalikušās sievietes, kuŗām tāpat pašām nācās ķerties pie būvdarbiem, lai uzceltu dzīvojamās barakas. Viņu vidū bija arī avižizdevēja Benjamiņa dzīvesbiedre, kuŗu vēlāk pārsūtīja uz kādu citu nometni — tālāk ziemeļos, kur viņa, kā dzirdēju, esot mirusi. Bieži domāju, ka šī sieviete, liekas, pirmoreiz mūžā tur āmuru rokās . . . Jūsu tēvu iedalīja būvdarbos, mani pie ogļu rakšanas. Turpat strādāja bijušais zemkopības ministrs Birznieks. Arī viņš drīz mira. Neatkarīgi no tā, kur strādājām, vakaros visi tikāmies tai pašā nometnē. Pie vārtiem katru atsevišķo grupu arvien sagaidīja pūtēju orķestris ar maršu. Nometnē pie katras barakas par neiedomājamiem padomju sasniegumiem visās dzīves nozarēs kliedza skaļruņis . . . Panākumi bija tiešām lieli, sevišķi mirstībā, jo katru dienu, tāpat kā brauciena laikā, purva krūmājos par barību gaudojošajiem zvēriem izmeta vienu mirušo pēc otra...

(Turpinājums seko)

Raiņa gads – Raiņa laikmets

Raiņa 100. dzimšanas gads ir populārizēšanu kā mūsu, tā cipagājis. Raiņa un Aspazijas fonds tās tautās. Raiņa laikmets liek (RAF) izsaka sirsnīgu pateicību mums, trimdiniekiem, palikt uzvisiem, kas Raiņa piemiņas ga- ticīgiem savai tautai un brīvai, dā organizējuši tik daudzus sa- demokratiskai Latvijas valstij, rīkojumus un tajos piedalījušies, noliedzot katru patvarību un ap- Raini un viņa darbus pieminot spiestību, neatlaidīgi cīnoties par un cildinot, tāpat trimdas pre- tautas un dzimtenes brīvību, tiesi ,kas Raiņa atceri cienīgi atzi- sībām un taisnību. Trimdā mums mējusi un visiem, kas darījuši jāturpina tas idejiskais darbs, bagātāku mūsu literatūru par ko savā laikā veica Rainis un Asku iegādi, sarīkojumu atliku- Par saviem pamatuzdevumiem Raini, vai kas ar piemiņas mar- pazīja.

miem un ziedojumiem atbalstīju- RAF tagad izvirza: 1) Vispirmā šī RAF darbu. Atzinība un patei- vietā — Raiņa un Aspazijas gacība visiem tiem, kas iegādāju- rīgā pieminekļa uzcelšanu — višies Raiņa kopotos rakstus, palī- ņu rakstu tulkošanu un izdošanu dzējuši tos un Raiņa piemiņas lielo kultūrtautu valodās. 2) Rairamkas izplatīt, vai meklējuši ņa un Aspazijas archīva-mūze- Raiņa darbos dziļākas atziņas, ja nodibināšanu pie Ciriches augstākas vērtības. Visiem un augstskolas, Šveicē. 3) Ne dārkatram par to izjusts paldies! gas, bet mākslinieciski vērtīgas

Raiņa piemiņas gads ir pagā- piemiņas zīmes uzstādīšanu Raijis. Raiņa laikmets turpinās un nim un Aspazijai viņu trimdas uzliek jaunus pienākumus: mums gadu dzīvesvietā Kastaņolas piljāturpina sāktais darbs saskaņā sētiņā. 4) Jaunu pētījumu sekar Aspazijas testamentā izteik- mēšanu par abu dzejnieku dzīto dzejnieces gribu — jārūpējas vi un darbiem, tāpat ar viņiem par viņas un Raiņa atstātā literā- saistīto glezniecības, tēlniecības, rā mantojuma nodrošināšanu un mūzikas darbu un skatuves mākslas veicināšanu ar prēmijām, ko RAF jau agrāk darījis.

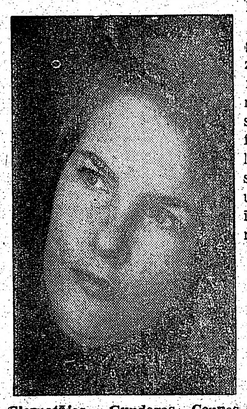

Gleznotājas Gundegas Cennes trešo patstāvīgo darbu izstādi atklās 19. martā plkst. 3 pēcpusdienā Nujorkā, Ligoa Duncan Art Center telpās — 215 East 82nd St., Manhattan. Skate turpināsies līdz 31. martam. Izstādīti būs 33 pēdējā laika darbi eļļā un jauktās tehnikās, no tiem 26 pārdodami. Jaunās gleznotājas pirmā izstāde notika pērnā pavasarī Toronto un guva ievērību un labas atsauksmes. Gundega Cenne ir mākslinieku vienības Latvis un studenšu korporācijas Daugaviete locekle.

Darbu turpinot trimdas smagajos apstākļos, Raiņa un Aspazijas fonds līdz latviešu sabiedrību, vispirmā kārtā abu dzejnieku patiesos cienītājus, atbalstīt fondu arī turpmāk. Tāpat fonds cer sagaidīt mūsu nacionālās kultūras darbinieku dzīvu atsaucību, paredzot viņu veikumus un atbalstītāju vārdus iespiest īpašā Raiņa un Aspazijas piemiņas grāmatā.

RAIŅA UN ASPAZIJAS FONDA trimdā — Jānis Abučs, Bruno Kalniņš, Jānis Kārkliņš, Velta Rūķe-Draviņa, Nikolajs Valters, Rūdolfs Veidemanis.

Aspazijas testamenta aizgādnis — RAF locekļu un kasieris ASV un Kanadā ir mag. iur. R. Veidemanis (2948 Fourth St. Road, Rt. 4, Oshkosh, Wisc. 54901) — RAF priekšsēdis: prof. N. Valters (Wien 1080, Lerchenfelderstrasse 6, Austria)— RAF pilnvarotais pārstāvis un archīva krājējs: Z. Ritmanis (3700 SE Ellis St. Portland, Oreg. 97202, U. S. A.), Mūzeja archīva līdzdarbieks, RAF pārstāvis Bostonā: O. Akmentiņš (P. O. Box 48, Dorchester, Mass. 02122, U. S. A.).

Valentine Hermane

TIKAI SEV!

Ir velti patiesību meklēt
Ārpus sevis, ļaužu barā.
Tev draugi laipnības
Ar smaidu teikts,
Bet skauģi klusot smīnēs.
Kur patiesība atrodama?
Vai tā ir visu skatiem slēpta?

Ne draugi mani pazīst,
Ne arī ienaidnieki;
Tā, dažkārt, pagurumā šķiet,
Kad savas domas, ilgas, vēlmes
Vientulībā pārbaudīsi.
Tu biji, esi, būsi
Viens pats ar sevi.

Ir velti meklēt patiesību
Caur citu skatiem, vārdiem
Ārpus sevis. Tā atrodama
Katram tikai pašam sevi.

Rakstnieku parāde un preses skate Ņujorkā

Pēc ilgāka pārtraukuma Ņujorkas latvieši atkal varēja tikties ar 16 rakstniekiem un dzejniekiem. Latviešu preses biedrības rīkotais rakstnieku cēliens saulainajā 27. februāra pēcpusdienā Jonkeru latviešu baznīcas zālē bija pulcinājis ap 200 uzcītīgu klausītāju.

Labi organizēto literātu parādi ievadīja dzejniece Karola Dāle, nolasot pēkšņi saslimušās Z. Lazdas piemiņas fonda laureātes Ainas Kraujietes dzejoli „Spēlmanis" no viņas otra dzejoļu krājuma. Dzejniece Zenta Liepa lasīja dzejoļus no tikko iznākušā krājuma „Vara gredzens". Elza Ķezbere sniedza divus dzejoļus.

Prozistu parādi ievadīja rakstnieks Edvīns Mednis ar interesantu atmiņu tēlojumu par braucienu uz PEN-kluba kongresu Hāgā, Holandē. Dzejniece Velta Mora ar Vietnamas karā kritušajam un dievkalpojumam izsūtījumā veltītiem dzejoļiem ne tikai aizkustināja, bet dažam jūtīgākam klausītājam lika arī nobirdināt pa asarai. Reliģiskus, mistikas iekrāsotus dzejoļus deklamēja dzejniece Klāra Zāle. Interesi saistīja Henrija Moora stāsts, Karolas Dāles dzejoļi un rakstnieka Nikolaja Kalniņa fragments no jaunā romāna („Laipu licēji" turpinājuma). Bronkslieša Kārļa Zuša trīs humoristiski-satīriskie dzejoļi klausītājus saistīja ar tematiku un smalko vērojumu. Ilze Šķipsna lasīja fragmentu no romāna „Aiz septītā tilta". O. Bergmansons klausītājus saistīja ar stāstu „Nellija un zivs", raksturīgi tēlojot latvieti un lietuvieti. Spēcīgus aplausus saņēma LPB priekšnieka Ērika Raistera mīlestības dzejoļi. Prasītās piedevas tomēr izpalika. Stāsta fragmentu lasīja romānists Egils Kalme, kas sagatavojis stāstu krājumu. Ar trīs politiski iekrāsotām fābulām (viena latgaļu dialektā) reprezentējās prāvests Norberts Trepša.

Rakstnieku cēlienu pabeidza ar vecā strēlnieka J. Alpa reliģiska satura dzejoli. Atzinība literātiem pienākas par paredzētā laika ieturēšanu. Tiss rakstnieku cēliens ilga nepinas divas stundas, tā uzturot praigu klausītāju uzmanību.

Sevišķu uzmanību saistīja aktīvā preses darbinieka, bostoniešа Osvalda Akmentiņa iekārtotā Latvijas brīvvalsts preses skate. Tajā bija redzami ne tikai lielie laikraksti, bet arī daudzi provinces izdevumi ar dažādiem gadiem. Daudzos laikrakstos bija redzami ļoti svaigi mūsu dzīves notikumu apraksti un attēli (Brīvības pieminekļa atklāšana, valsts prezidenta Alberta Kviešа 50 gadu jubileja, Jēkaba Jānševska nāve, komūnistu 1940. gada iebrukums Latvijā un viņu nekaunīgie meli pēc tam u. t. t.).

Sarīkojumā bija iekārtots draudzes dāmu komitejas grāmatu galds un dailamatniecības izstrādājumu stends. Draudzes dāmas bija gādājušas arī par uzkodām un kafiju. Ir

PIENESUMS TEĀTRIM

MARAI ZAĻAIKALNEI DIVI ORIĢINĀLDARBI, DRAMATIZĒJUMS UN VIENS TULKOJUMS

Māra Zaļākalne ap pseudonīmu Maruta Sarma nebija svešiniece literātu aprindās Rīgā jau neatkarīgās Latvijas laikā, un viņas pirmais darbs — kāda bērnu luga izrādīta 1926. gada Ziemsvētkos Nirzas pagasta pamatskolā. Vēlāk viņa rakstīja bērnu pasaku grāmatas. Nonākot trimdā un uzņemoties Latviešu biedrības Hamburgā teātŗa kopas režisores pienākumus, Zaļākalne no jauna pievērsusies savai agrākajai mīlestībai: uzrakstītas divas lugas — „Precību drudzī" un „Izcīnītais gandarījums", drāmatizēta A. Grīna romāna „Zeltainais gandarījums" rādīta kāmes atjaunotāji" pirmā daļa ar nosaukumu „Senā cilts", kā arī pārtulkota spāņu drāmatiķa Kalderona darbs „Skaļais nosūdzīvojis lielu izrāžu skaitu.

Komēdiju „Precību drudzī" Māra Zaļākalne rakstījusi ar laiku pirms 1926. gada Ziemsvētkiem. Tā bērns, kuŗu savā laikā rupji noliedzis. Tātad — izpostot arī cita cilvēka dzīvi. Arī šis darbs iedaļits divos cēlienos ar sešām ainām, turklāt ar mazu tēlotāju skaitu — tikai piecām personām.

Ja „Precību drudzis" un „Senā cilts" jau piedzīvojusi rampas gaismu, tad „Izcīnīto gandarījumu" Māra Zaļākalne pabeigusi tikai šoziem. Par viņas lugām interesējušās latviešu teātŗu kopas ASV, Kanadā un Austrālijā. Pa eksemplāram no katra darba viņa nosūtījusi arī Melburnas latviešu biedrības bibliotēkai, kas ir plašākā trimdas publikāciju krātuve brīvajā pasaulē.

Piemetināms, ka, būdama alkatīga un vispusīga mākslas pielūdzēja, kas jau sakņojies viņas ģimenes senčos, Māra Zaļākalne kādu laiku mācījusies arī gleznieciību. Viņas meita Dagmāra Kurmiņa ir vācu teātŗa aktrise Bādenā-Bādenē, bet māte Olga, kuŗai pag. rudenī apritēja 90 gadu, jaunībā nodevusies mūzikas studijām.

J. Sudrabiņš

Jaunatnes apgāda Ceļinieks nākamā sapulce

Par jaunatnes apgāda Ceļinieks padomes un darbinieku paplašinātās sēdes vietu padomes priekšsēdis prof. Dr. Andrejs Oltes izraudzījis Annarboru, Mičigenā. Sēde notiks 28. un 29. maijā. Ja agrākos gados apgādā sēdes notika „pēc vajadzības", tad prof. Olte tās cenšas izveidot par rēgulārām sanāksmēm, pulcinot dažādās pavalstīs un valstīs dzīvojošos darbiniekus kopā reizi pusgadā. Darbā sēdēm seko kopējas vakariņas, kuŗās līdz piedalīties apgāda draugus, labvēļus, latviešu sabiedrības un preses pārstāvjus, lai dotu tiem iespēju iepazīties ar apgāda darbu un darbiniekiem.

Apgādu Ceļinieks nodibināja visas trīs jaunatnes apvienības — ALJA, LNJAK un ELJA, bet tā pajas var iegādāties ikviens latvietis, kas vēlas atbalstīt jaunatnes darbu svešumā. Apgāds izdod trīs periodiskus izdevumus. Vecākais no tiem ir „Jaunā Gaita" — rakstu krājums kultūrai un brīvai domai, kas sāka iznākt 1956. gada rudenī, tā atbildīgais redaktors pašreiz ir Laimonis Zandbergs. 1958. gada Ziemsvētkos savu ikmēneša lidojumu pie latviešu meitenēm un zēniem visā pasaulē uzsāka „Mazputniņš", kuŗu kopš 1959. gada jūlija to ieviesojusi viegļu romānu rakstītāja Graviņa personā, kas visiem lūdzekļiem cenšas iekarot jaunas meitenes sirdi, ar kāpinājuma punktu, kad tās audžutēvs atklāj, ka tas viņa pašа bērns, kuŗu savā laikā rupji noliedzis. Tātad — izpostot arī cita cilvēka dzīvi. Arī šis darbs iedilits divos cēlienos ar sešām ainām, turklāt ar mazu tēlotāju skaitu — tikai piecām personām.

Ja „Precību drudzis" un „Senā cilts" jau piedzīvojusi rampas gaismu, tad „Izcīnīto gandarījumu" Māra Zaļākalne pabeigusi tikai šoziem. Par viņas lugām interesējušās latviešu teātŗu kopas ASV, Kanadā un Austrālijā. Pa eksemplāram no katra darba viņa nosūtījusi arī Melburnas latviešu biedrības bibliotēkai, kas ir plašākā trimdas publikāciju krātuve brīvajā pasaulē.

Piemetināms, ka, būdama alkatīga un vispusīga mākslas pielūdzēja, kas jau sakņojies viņas ģimenes senčos, Māra Zaļākalne kādu laiku mācījusies arī gleznieciību. Viņas meita Dagmāra Kurmiņa ir vācu teātŗa aktrise Bādenā-Bādenē, bet māte Olga, kuŗai pag. rudenī apritēja 90 gadu, jaunībā nodevusies mūzikas studijām.

J. Sudrabiņš

(Nobeigums 5. lpp.)

Māra Zaļākalne (pa labi) ar meitu Dagmāru Kurmiņu (pa kreisi) un māti Olgu pērnā rudenī Bāden-Bādenē.

atvasnis sākas oktobrī

PĒTERIS AIGARS © ROMĀNS

(23. turpinājums)

„Negribētos tam ticēt . . . Jums ir viss, pēc kā cilvēks var kārot, — slava, bagātība . . . Es nezinu par pārējo . . . varbūt arī milestība . . ."

„Mans jaunais paziņa, te sākas mana traģēdija. Man pietrūcis milestības. Es nevaru atrast cilvēka, kam varētu pilnīgi atklāt sevi, uzticēties. Pats galvenais ir uzticēties. Tas ir lielākais gandarījums, ja zini, ka tavi noslēpumi, tavas ieceres un klusākās cerības pie drauga ir tikpat rūpīgi sargātas kā paša sirdī. Man vairs nav neviena, kam uzticēties, kam izstāstīt ikdienas rūpes, veiksmes un neveiksmes. Turklāt ar maniem četrdesmitpieciem gadiem, — nav ko slēpties, — nav neviena, kas pateiktu, kur dzīvē ir mana īstā vieta. Varbūt man vajadzētu doties jums līdz? Es saku — varbūt, bet šaubos, vai īstenībā tā ir, vai manas dzīves piepildījums varētu būt revolūcionāra dēka. Vismaz mani paziņas un draugi par to smietos. Viņi dēvētu mani par garā vāju. Viens tomēr ir skaidrs: es seh jau jūtu neatvairāmu mudinājumu kaut kādā nelerastā veidā mainīt līdzšinējo dzīves veidu. Vecā filma ir beigusies, bet es nezinu, kāda būs jaunā. Brīžam man liekas, ka ir pienācis laiks izpirkt manu senču parādu zīmes. Man dzīvei ir jāatdod tas, ko viņi labā ticībā ir ņēmuši, un nomiruši pārliecībā, ka visi parādi ir piedoti. Diemžēl, tā nav. Mēs mantojam no saviem priekštečiem ne vien viņu muižas un dārglietas, bet arī viņu tikumus un netikumus. Nedusmojaties par manu atklātību. Esmu un palieku sieviete, kas neprot valdīt savas jūtas . . ."

„Ko lai es saku . . ."lēni runāja Česlavs. Saruna bija ieslīdējusi neparastā slīpumā. „Man liekas, ka mūsu uzskati iet līdztekus. Īstenībā mēs atrodamies uz viena ceļa. Mūs abus neapmierina šodiena, mēs gaidām kaut ko vairāk no rītdienas. Atšķirība ir tikai tā, ka es vēl esmu tajos gados, kad cilvēks domā par pasaules pārtaisīšanu, bet jūs jau esat šim posmam laimīgi vai nelaimīgi pāri . . ."

„Vairāk gan nelaimīgi nekā laimīgi . . ."

„Tas arī nav izšķirējs. Mums pašiem vienīgi tagad jāizšķiras par vai pret Ungārijas revolūciju. Kaut arī esat pret ienaidnieka iznīcināšanu un cīņu, bet šī cīņa mīt mūsos pašos, mēs ik dienas esam cīņā ar savām vājībām. Kādēļ reiz neizmēģināt ar tiranniju? Protams, jūs nepazīstat mani, un es maz pazīstu jūs. Taču kopīgi uzskati atslogos iepazīšanās procedūru. Vai ne?"

„Mans jaunais paziņa," lēdija atkal ar lūpām pieskārās glāzei. „Iepazīšanās . . . jums taisnība, jūs nepazīstat mani. Bet nezinu, vai mans dzīves stāsts ir cienīgs, lai vispār stāstītu. Ja jums būtu pacietība, šonakt es to izstāstītu. Galu galā kādam ir jāzina mana dēkainā dzīve . . . Tas ir garš stāsts. Ja jums būtu pacietība noklausīties, labprāt to izstāstītu. Īstenībā jūs būsit vienīgais cilvēks, kas to zinās no sākuma līdz beigām."

„Kādēļ beigas? Beigas vēl tālu."

„Es nezinu, es nekā nezinu, — varbūt manas beigas jau ir izlemtas. Vismaz brīžam man mostas tādas sajūtas, un tad es ar alkainu steigu vēlos dzīvi baudīt, bet šī baudīšana nedod apmierinājuma. Noklausieties manu dzīves stāstu, pēc tam, ja atzīsit, ka esmu jūsu sabiedrības cienīga, tad pievienošos jums. Īstenībā es nekam vairs neticu, ne Dievam, ne velnam, ne pati sev. Visu mūžu esmu šķiedusi citu cilvēku sakrātās bagātības, baudījusi labklājību, uz kuŗu man nebūtu nekādas tiesības. Viss ir aizgūts vai mantots, bet es bieži sev jautāju — kur ir mans ieguldījums dzīves apcirkņos, kur ir mana ārtava, mana sviedru un mana asiņu lāse? Taču tas ir cits temats. Paštiesāšana, attaisnojuma meklēšana . . . Īstenībā, mana dzīve ir pavisam parasta."

Lēdija uzmeta vaicātāju skatienu, tad turpināja:

„Kādam turīgam tēvam bija trīs meitas, divas rātnas, bet viena nerātna. Viņš patiesībā nebija tik turīgs, lai izpildītu visas meitu iekāres un aušības. Tēvs bija līdzekļus ieguldījis kādā alus darītavu sabiedrībā. 1927. gadā saimnieciskās krizes laikā alus darītavas bankrotēja, un sērs Bjuforts nonāca maksāšanas grūtībās.

Lepnais vīrs šo neveiksmi nepārdzīvoja. Viņš saslima ar nerviem un mira sanatorijā. Dzimtas īpašumu Tainas krastā pārdeva. Taču palika tik daudz līdzekļu, lai izskolotu trīs meitas un sagādātu viņām nelielu pūra naudu. Mani astoņpadsmit gadu vecumā ieveda sabiedrībā, un māte gaidīja, kad sekos saderināšanās. Viņa gan to nekad nepauda vārdos, bet sūtīja mani dižciltīgo meiteņu kursos, kur jaunās sievietes iepazīstina ar mājturības noslēpumiem, bērnu audzināšanas māku un sievietes higiēnu. Kamēr jaunākās māsas Morina un Ērpilā bija vēl skolā, man kā vecākajai bija jāsagatavojas ģimenes dzīvei. Kaut arī viss tas derdzās, ko mācīja dižciltīgām meitenēm, — jo biju sapņotāja, klusībā rakstīju dzejoļus un labprāt mūzicēju, — man nebija tik daudz drosmes, lai lauztu paražas. Tradicijas bija svētas, un tās prasīja, ka vecākai meitai pirmai jāapprecas. Sakodu zobus, noraudājos klusībā un ar smaidu pieņēmu pirmo bildinājumu. Mans nākošais vīrs varēja arī būt mans tēvs, bet, juzdama cienību pret tēvu, sniedzu roku virsniekam, kuŗa krūtis rotāja izcilas goda zīmes. Kāzu dienā man bija deviņpadsmit, bet jaunajam vīram — pirmā pasaules kara varonim — piecdesmit astoņi. Ar ģenerāli Pričardu nodzīvoju draudzīgi divus gadus. Protams, gadu starpība bija pārāk liela, lai mums būtu kopīgas intereses. Vienīgais kopīgais bija burošanas sports. Burošana Anglijas piekrastes klinšainos līcos man bija ilgu piepildījums. Taču burot varēja tikai vasarā. Rudens vētrās un ziemas miglās slaidā jachta „Minerva" stāvēja ostā. Ziemas un agros pavasaros mēs ar vīru pavadījām Vidusjūras piekrastē. Ģenerālis Pričards bija lepns, parādoties kopā ar jauno sievu. Viņu visi apskauda.

Bet kādu rītu, peldoties jūrā, mans vīrs noslīka. Iepriekšējo nakti pazaudēju Montekarlo ruletē tūkstoš mārciņu. Man galīgi tai naktī neveicās. Tas gadās kādreiz vislaimīgākiem hazardistiem. Vīrs piemiedza tikai kreiso aci, aizsmēķēja pīpi, kad atklāju viņam neveiksmi, un, paņēmis peldu piederumus, devās, kā parasts, uz plūdmali. Viņš ne par ko neuztraucās, jo zināja, ka dažas rotaļlietas parasti dārgas. Bet viļņi tai rītā rotaļājās ar ģenerāli.

Ģenerāļa Pričarda atraitne tai pavasarī atgriezās Anglijā ar sava vīra pelnu urnu. Viņai nenobira ne asara par zaudējumu. Kā lai raud divdesmit vienu gadu veca atraitne? Vīrs man nekad nebija garīgi tuvs. Mēs dzīvojām kā divi sveši cilvēki, kuŗiem nav nekāda naida, bet nav arī milestības. Ģenerāļa tēviškīgā attiecība un padomi tomēr pamazām mani nogurdināja. Man bija apnikusi šī laime, kuŗu citas jaunas sievietes apbrīnoja."

(Turpinājums sekos)

90 gadu vecumā lido un brauc ar motorratu

Toronto Maltonas lidlaukā 10. februārī atbraucēju vidū bija arī 10 māmuļu, kas ieradušās no Pad. savienības uz dzīvi Kanadā pie saviem piederīgajiem. Izceļošanas dokumentu kārtošanā viņām bija palīdzīgs Kanadas Sarkanais krusts. Lidojuma maršruts bija Maskava — Amsterdama — Montreala — Toronto. Jaunākā no atbraucējām izrādījās 59 gadus veca, bet vecākā māmuļa, kas veica šo lidojumu, bija 90 gadu vecā latviete Ieva Stūrmane. Viņas izceļošanas dokumentu kārtošana bija ilgusi piecus gadus.

Neaprakstāmi priecīgs pēc 22 gadiem bija viņas atkalredzēšanās brīdis ar abām meitām — Irīnu Stūrmani un Aleksandru Neimani, ar mazbērniem un pārējiem ģimenes piederīgajiem. Tūlīt no lidlauka atbraucēja devās uz Vainlendu, pusceļā starp Hamiltonu un Sv. Katrīnām, kur dzīvo viņas znota — elektroinženiera Herberta Neimaņa ģimene. Tur māmuļu, kas ir balta kā ābele, bet, par spīti gadu nastai, žirgta un modra, apciemoja mūsu laikraksta līdzstrādnieks.

Ievas Stūrmanes atbildes un spriedumi bija skaidri, noteikti un izpratnīgi. Pēdējo gadu laikā viņa dzīvojusi pie dēla Saulkrastos, un sarunā māmuļa pastāsta daudz interesanta par savu dzīvi dzimtenē, bet viss teiktais ir vairāk personiga rakstura un sniedz apmēram to pašu ainu, ko pastāstījušas citas, agrākās atbraucējas: „Ja ir nauda un tie cami ienākumi, tad dzīvot var labi." Uz jautājumu, kā viņa tik labi saglabājusi veselību, māmuļa atsaka: „Vienkāršais, bet veselīgais ēdiens, vienmēr darbs mājā vai dārzā, pat gājiens uz aku an ūdensspaiņiem man nebija par grūtu." Lielāko pārsteigumu Ieva Stūrmane sagādā, pastāstot, ka pērnā vasarā braukusi dēlam līdz ciemos — ap 140 km no Saulkrastiem līdz Valmierai — ne pajūgā vai auto mašīnā, bet ar motocikleta aizmugures sēdeklī, veicot šo braucienu turp un atpakaļ bez pietuvas un atpūtas brīžiem.

Arī tālais lidojums pāri okeanam viņu nemaz nebaidījis. Sevišķi lidojuma pirmais posms no Maskavas līdz Amsterdamai (krievu sabiedrības lidmašīnā) bijis gluds un vienmērīgs. „Es lidotu vai katru dienu," saka Ieva Stūrmane. „Valodu gan nesaprotu, bet smaidi un glāsti ir starptautiski, un tos es saprotu. Pie tam visi man gībēja palīdzēt." Tālāk viņa pastāsta, ka Montrealā ārstu pārbaudē nācies izķērbties pilnīgi kailai, bet ārsti konstatējuši, ka veselība viņai joti laba. „Se Kanadā jūs visi esat tik smaidīgi un priecīgi; pie mums tā tīri nav," paskaidro širmā atbraucēja.

Pēc 22 gadiem 90 gadu vecā Ieva Stūrmane atkal tikās ar savām meitām (pa kreisi) un Irīnu Stūrmani (pa labi). Aleksandru Neimani Foto: J. Ligers

Ievai Stūrmanei ierodoties Toronto, Kanadas laikrakstu reportieri viņai kā gados vecākajai atbraucējai veltīja galveno uzmanību. Viņa bija arī visvairāk fotografēta. „Kad šķiros no pie derīgajiem Rīgā, viņi apsolījās braukt pie manis uz Kanadu ciemā manā simtajā dzimšanas dienā. Lai tas piepildītos, sākšu krāt viņiem ceļa naudu jau tagad," smaidot saka Ieva Stūrmane. Lai nebūtu jākrāj zeķē, mazbērni viņai jau sagādājuši šai zemē tik populāro „pigibanku".

J. L.

Venta un Aiviekste plūst braši Kanadā . . .

HAMILTONAS GAIDU UN SKAUTU GADASVĒTKI

Ventas gaidu un Aivieksteskautu vienības Hamiltonā grib- bētos pielidzināt Latvijas upēm, kuŗu vārdus tās nes. Tāpat kā šīs upes, uzņemot jaunus ūdeņus, pārvarot krāces un asos līkumos, nemitīgi un vareni plūst uz Baltijas jūru, tāpat arī Hamiltonas gaidu un skautu vienības, pulcinot latviešu jaunatni, kļūst arvien stiprākas, jo pāri grūtībām un šķēršļiem cenšas piepildīt savu sūtību: veidot krietnu jauno audzi mūsu dzimtenei Latvijai!

Hamiltonas gaidas un skauti 19. februārī kopīgi atzīmēja savus 14. gadasvētkus. Svinības bija ieradušies gaidu un skautu pārstāvji no Toronto, Sv. Katrīnām un Londonas. Svētku svinīgo daļu ievadīja māc. E. Pavasara svētbrīdis. Turpinājumā gaidu-skautu vecāku padomes pr-ties dis Z. Valdmanis pakavējās pie organizācijas krietnā darba, izsakot pateicību vadītājiem un vecākiem par lielo devumu mūsu jaunatnei, pateicoties arī bij.ilggadējam vecāku padomes pr-dim H. Vilkam, kā arī bijušām vecāku padomes dāmu komitejas pr-cēm M. Sproģei, V. Ozolai, V. Kabijis gluds un vienmērīgs. „Es lējai, I. Purinai un R. Tuklerei. Ventas vienības pr-ce G. Upīte savā ziņojumā norādīja, ka pagarbības gads bijis sekmīgs gan vienības iekšējā dzīvē, gan arī piedaloties Hamiltonas un apkārtnes sabiedriskajos mos, pie kam vienības dalībnieces noorganizējušas patstāvīgu garīgo koncertu baznīcā. Vienībā pašreiz 62 dalībnieces un 8 vadītājas. No Aiviekstes vienības vadītāja E. Dāvidsona ziņojuma izrietēja, ka mazskautu skaits sešķi pieaudzis pēdējo gadu laikā un tagad ir pāri 20. Vienībā pašreiz 56 dalībnieki un 4 vadītāji.

Tā kā apsveikumi bija iespiesti svētku programmā, tiešo apsveicēju virkne bija maza. Ventas gaidas un Aiviekstes skautus personīgi sveica jendu priekšnieki skauti. A. Martinsone un A. Budrevics. Gaujas vienības gaidas, atcerodamās 25. gaidu-skautu draudzības dienu, nesa sveicienus ar pavasarīti, tos pasniedzot kopsaŗa ziediem, niecēm. Sarīkojumā bija ieradies arī kanadiešu skautu nozares vadītājs J. Verners, kas, sveicot kuplo latviešu gaidu un skautu saimi, pasniedza pateicības zīmi skautu labvēlim gleznotājam B. Treimanim, speciālu nozīmi (reliģijā) saņēma skauts P. Zvaigzne.

Šī bija nozīmīga diena arī Hamiltonas guntiņām. Jau rita pusē 3 guntiņas nodeva solījumu un gandrīz viss pulciņš saņēma visdažādākās darba zīmītes, bet svinīgajā aktā guntiņu pulcina vadītāja Dz. Majoriņa pasniedza liesmiņas atšķires 10 guntiņām. Programmu veikli un atjautīgi vadīja I. Baumane, klavierpavadījumu svētku aktā veica lielgaida D. Reimane.

Priekšnesumu daļa viesi un labvēļi noskatījās drāmatizējumu (izvilkumu) no brāļu Kaudzīšu „Mērnieku laikiem". Uzvedumu bija sakārtojusi A. Treimane, režiju vadīja Dz. Majoriņa un E. Dāvidsons, bet Anužas, Kaspara, Ķenča, Švauksta u. c. lomās it labi iejutās abu vienību gaidas un skauti.

Pēc oficiālās un priekšnesumu daļas kopējs azaids, kuŗu bija izkārtojusi vecāku padomes dāmu komitejas pr-ce Kurmīte ar palīdzēm. Bija noorganizēta arī loterija, kuŗai vērtīgus priekšmetus bija ziedojuši E. Robežgrunieks, Ž. Valdmanis un E. Dāvidsons. Vakara izskaņā skautu un gaidu saime pakavējās tautas deju, pie kuŗiem esot M. Ezerkalnai. Bija sarīkota ari gaidu un skautu darbu skate vecāku un viesu ieskatam.

Nākošais darbības gads no Hamiltonas gaidām un skautiem prasīs daudz rosmes un spara, jo pēc 15. gadasvētku svinībām, sakarā ar Kanadas jubilejas gadu, abu vienību saimes piedalīsies apspiesto tautu starptautiskajā dzamboretē, arī Kanadas un ASV latviešu gaidu-skautu lielajā jubilejas nometnē.

G.

Niagaras laikraksts „Niagara nīcai dāvāja gleznu, kuŗā skaFalls Evening Review" un Ontatāms Niagaras ūdenskritums. Šīs rio Hydro izdevums „Hydroscogleznas autors ir latviešu mākslipe" nesen atzīmēja Ontario pronieks O. N. Grebže, bet Brauna vinces premjēra Dž. Robarta viesošanos Anglijā, kur, cita vidū, 1890. gadā sanāca starptautiska viņš teicami popularizējis arī Nikomisija, izlemjot lielās spēkstaagaru un turienes ūdenskritumu. cijas būvi Niagarā. Šai sakarā Apmeklējot britu galvaspilsētu viena no viesnīcas zālēm nosauk- Londonu, premjērs Brauna viesta Niagaras vārdā, un tagad to greznos arī latviešu mākslinieka darbs kā Ontario dāvana.

Mākslinieks O. N. Grebže no 1947. — 1960. gadam bijis Ontario Hydro sabiedrības dienestā un tās uzdevumā veicis daudzu spēkstaciju, ūdenskritumu un citu līdzīgu ainavu gleznojumus, kuŗi tagad greznos vairākus birojus, un reprodukciju veidā tiek izmantoti dažādām publikācijām.

Savā laikā mākslinieka O. N. Grebžes dāvināto gleznu „Sniu laikā" LNAK valde pasniedza arī toreizējam Kanadas ministru prezidentam Dž. Difenbēkeram. Šo dāvanu pašreizējais valdības opozicijas līderis ļoti iecienījis un savā apmeklējumā Ričmondhillā ieguvis vēl vienu O. N. Grebžes gleznu. Šoreiz ar latvisko rudzu statiņu motīvu, kā redzams uzņēmumā, kuŗā Dž. Difenbēkers kopīgi ar dzīvesbiedri Olivu priecājas par O. N. Grebžes darbu.

R. N.

Pirmdien, 14. martā plkst. 20 Sv. Andreja baznīcas telpās

ATSKATS

uz I KULTŪRAS DARBINIEKU KONGRESSU

Programmā: J. Mežaka ziņojums, prof. Dr. Teodora Celma referāts „Kas ir kultūra" (skaņu lentē) un izvilkumi no kongresa gaitas.

LNAK KULTŪRAS un IZGLĪTĪBAS NOZARE

Sveicam

ERNESTU ŠVANBERGU

50 g. šūpļa svētkos

DV Toronto saime

Ziemeļamerikas kultūras fonda izstāde Toronto

Pēc ZLKF tēlotāju un lietiskās mākslas darbu izvērtēšanas un godalgošanas noteikumu papildinājumu pieņemšanas, tagad paredzētas t. s. nonāku skates un galvenā izstāde Toronto, kuŗa notiks Sv. Jāņa baznīcas telpās, kur to 18. martā plkst. 8 vakarā atklās LNAK valdes pr-dis J. Niedra. Izstāde turpināsies līdz 27. martam un būs atvērta darbdienās no plkst. 6—9 vakarā, bet sestdienās un svētdienās no pl. 1 dienā līdz 8 vakarā. Izstāde reizē būs arī Kanadas latviešu kultūras dienu nobeigums. To organizē LNAK kultūras un izglītības nozare.

No Čikagas novada izstādes jau saņemti 12 autoru 16 darbu, no kuŗiem 3 ir skulptūras. No Filadelfijas novada izstādes pieteikti 27 darbi, kuŗus tuvākajās dienās sagaida pienākam Toronto.

Pārējos izstādei pieteiktos darbus izvērtēja speciāla žūrijas komisija, kuŗas priekšsēdis bija Dainis Miezājs, bet locekļi Ed. Krūmiņš, A. Nulītis, A. Kopmanis, Velta Toma, T. Ķiķauka un E. Dambergs. Žūrijas komisijā bija paredzēts arī ALAs kultūras biroja pārstāvis, bet tas 5. marta darbu izvērtēšanas sanāksmē nebija ieradies. No Kanadas 23 mākslinieku darbiem par izstādāmām atzina 39 gleznas un 8 skulptūras, no Anglijas 2 autoru 4 darbus, bet no Austrālijas 1 autora 2 darbus. Reizē ar to izstādē būs skatāmas 79 gleznas un 11 skulptūras, plašā šķērsgriezumā parādot mūsu mākslinieku labākos sniegumus trīs kontinentos. Iespējams, ka izstādāmo darbu skaits nedaudz vēl palielināsies, jo visi pieteiktie darbi vēl nav saņemti.

Godalgojamos darbus un autorus izraudzīs ZLKF fonda valde un tos paziņos ALAs kongresā Ņujorkā, kuŗa laikā uz Ņujorku pārvietos arī izstādi, lai to varētu apskatīt arī ASV latviešu mākslas cienītāji.

R. N.

DV Toronto nodaļas nams izmaksāts

Nepilnos 15 gadus DV Toronto nodaļa guvusi ievērojamu panākumu saimnieciskajā laukā. 1951. gada 15. novembrī iepirktais DV nams 123 Huron ielā pilnīgi izmaksāts 17. februārī un 28. februārī saņemti nama īpašuma dokumenti. Pēdējo maksājumu 2533,37 dol. apmērā un visas īpašuma formālitātes izkārtojis bez atlīdzības O. Perro, par ko nodaļas 4. marta valdes sēdē saņēma nedalītu pateicību. DV nams kopš iegādes dienas ievērojami sekmējis ne tikai DV Toronto nodaļas darbu, bet vienmēr kalpojis arī nacionāli sabiedriskajai dzīvei. Daudziem jaunatnes pasākumiem telpas varēja izmantot bez vai pret ļoti minimālu atlīdzību, tāpat to varējušas arī daudzas citas organizācijas.

Nodaļas valdes sēdē pr-ža I. Zamlovska vadībā pārrunāja Kurzemes cietokšņa atceres sarīkojuma organizēšanu, vienojoties, ka tas būtu darāms visām veterānu organizācijām kopīgi. Sarunas ievadīs valdes pr-dis I. Zamlovskis.

Nolēma pārkārtot arī bibliotēkas kartotēku un tajā uzņemt jaunās grāmatas. Grāmatu izsniegšanas dienās bibliotēkā paredzētas rēgulāras valdes locekļu vai vanadžu dežūras.

Tuvākais nodaļas sarīkojums ir Kalpaka atceres vakars 12. martā plkst. 8 vakarā Latviešu namā, kuŗā paredzēts arī piemiņas brīdis ģen. J. Balodim. 2. aprīlī DV namā plkst. 8 vakarā notiks nodaļas biedru vakars, bet maijā Latviešu namā gadskārtējā Maija balle.

R. N.

TORONTO ZIŅAS

● Garīgu koncertu ar mākslinieku Veras Leinveberes, Pēteŗa Geistauta un Žaņa Zentiņa piedalīšanos Jāņa draudzes pad. rīkotā dievnamā 13. martā plkst. 5 pēcpusdienā. Ieejas kartes visiem draudzes locekļiem piesūtītas, ar laipnu lūgumu šo koncertu apmeklēt. Tā atlikums domāts dievnama parāda dzēšanai.

● Vairāk par 300 apmeklētājiem, kas 5. martā bija ieradušies uz Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas 3. koncertu, dabūja ilgu laiku bažīties, vai nav veltīgi nākuši, jo noliktajā sākuma laikā mākslinieki vēl nebija ieradušies. Izrādījās, ka Ņujorkā lielā migla, kas nejauj lidmašīnai pacelties, kādēļ gaidītie mākslinieki devušies uz Ņudžersiju, kur tomēr tāpat stundām ilgi nākuši un nervozējuši, kamēr viena lidmašīna tomēr pacēlusies ceļam uz Toronto. Visi atvieglоti uzelpoja un priecīgi aplaudēja, kad, komp. T. Ķeniņa atvests no Maltonas lidlauka, mākslinieku trio, bez atpūtas un ceļa putekļus nenoskalojuši, ar stipru novēlošanos uzsāka koncerta programmu. Atzinībā par pārvarētajām ceļa grūtībām klausītāji šoreiz tad arī sevišķi jūsmīgi pateicās par Ženijas Bērzkalnes (soprāns), Ulža Baumaņa (vijole) un Anatolija Bērzkalna (klavieres) sniegumu, no pārgurušajiem mākslinieķiem neprasot sevišķi daudz piedevu. Bet pa vienai viņi tomēr dabūja dot. Piezīmējams, ka mākslinieku trio Toronto koncertēja saslimušā čellista Ingus Nāruna vietā.

● LNAK kultūras un izglītības nozare 14. martā plkst. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās rīko atskatu uz II kultūras darbinieku kongresu, kas sanāca Čikagā pag. gada 9. un 10. janvārī. Ziņojumu par kongresa gaitu sniegs nozares vadītājs J. Mežaks, pēc tam atskaņos skaņu lentē uzņemto prof. Dr. Teodora Celma referātu „Kas ir kultūra" un citus izvilkumus no kongresa gaitas. Ieeja pret ziedojumiem.

● Picture Loan Society galerijā — 3 Charles St. W. — 10. martā slēgs mākslinieka Daiņa Miezāja gleznu izstādi, kuŗā viņš piedalās ar 30 akvarelēm. Kā visas līdzšinējās D. Miezāja izstādes, arī pašreizējā guvusi vispārēju mākslas cienītāju atsaucību, līdz šim pārdotas jau 6 gleznas. Izstāde atvērta darbdienās no plkst. 1.30 līdz 5.30 dienā, bet ceturtdien (izstādes pēdējā dienā) arī no plkst. 7.30 līdz 9.30 vakarā.

● Plkv. O. Kalpaka nāvesdienas atceri TLB sestdienas skola atzīmēja 5. martā Latviešu namā. Pēc māc. A. Brieža vadītā svētbrīža un skolas pārzines A. Martinsones uzrunas kalpakietis plkv. N. Bulmanis stāstīja par senajām brīvības cīņām un to nozīmi. Skolas audzēkņi programmas daļā piedalījās ar deklamācijām, dziesmām un citiem priekšnesumiem. Latviešu studentu korporācija Gersicania skolai dāvināja skaņu uzņemamo aparātu, kuŗu pārzinei A. Martinsonei nodeva korporācijas pārstāvji I. Jaunkalns, G. Lūsis un I. Grantiņš.

● Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes padomes sēdē pr-ka Ž. Rūtenbacha vadībā vienojās draudzes gada sapulci sasaukt 17. aprīlī. Šogad pārvēlamie padomes locekļi ir A. Atteka, A. Dobelis, K. Ozoliņš un J. Skrastiņš, arī visa revīzijas komisija. Padomes sēdē draudzes kasieris E. Tiltiņš ziņoja, ka iepriekšējā gada budžets izpildījies labi un operātīvie ienākumi bijuši 47.606,81 dol., bet izdevumi 38.832,42 dol. Šī gada budžetu padome paredzēja 31.013 dol. apmērā.

● Latviešu filatelistu kopas sanāksmē 27. februārī valdē ievēlēja visus līdzšinējos — priekšsēdi M. Zichmani, sekretāru J. Roni un kasieri Ernu Alberingu. Par kopas revidentu izraudzīja Armandu Siksnu. Nākošā rudenī paredzēta kopīga izstāde ar igauņu un lietuviešu filatelistiem. Tuvāk par izstādes organizēšanu runās nākošā sanāksmē, kas paredzēta 20. martā plkst. 2 dienā Latviešu namā un kuŗā aicināti piedalīties arī igauņu un lietuviešu filatelistu klubu pārstāvji.

● Austrumu ev.-lut. draudze 10 gadu darbības atceri atzīmēs 27. martā Sv. Barnaba baznīcā svinīgā dievkalpojumā, kuŗā bez draudzes māc. A. Brieža piedalīsies arī viesis no Montrealas — prāv. V. Šēfers. Dievkalpojums sāksies plkst. 2 dienā, pēc tā notiks draudzes vakars, kuŗā ar dziesmām piedalīsies vīru ansamblis Kalvis J. Deguzes vadībā.

● TLB revīzijas komisija darbosies šādā sastāvā: priekšsēdis E. Slaucītājs, sekretārs E. Tiltiņš un loceklis K. Pūliņš.

● TLTA ģimnazijas drāmatiskā kopa H. Miķelsona vadībā 26. februārī viesojās Hamiltonā, kur vietējās latviešu sestdienas skolas un ģimnazijas sarīkojumā sniedza J. Pētersona sadzīves lugas „Ilgas" izrādi. To noskatījās ap 100 apmeklētāju, apliecinot nedalītu atsaucību. Sarīkojums nostiprināja abu skolu draudzīgās attiecksmes, to turpināšanai Hamiltonas latviešu ģimnazisti uzaicināti piedalīties ar savu iestudēto izrādi TLTA ģimnazijas atklātajā audzēkņu vakarā, kas notiks 23. aprīlī plkst. 7.30 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās. Visi ģimnazijas un jaunatnes darba atbalstītāji laipni lūgti apmeklēt šo sarīkojumu.

● DV Toronto nodaļas valde sasauc 20. martā plkst. 3 dienā DV namā sanāksmi Latviešu nama dalībniekiem, kas savas balsstiesības nodevuši DV Toronto nodaļai. Bez pārrunām un ierosinājumiem sanāksmē paredzēts arī izraudzīt nodaļas kandidātus Latviešu nama valdei.

● Toronto skolu fonda valde sasauc savu dalībnieku sapulci 16. martā Latviešu namā plkst. 7 vakarā. Kā galvenie darba kārtības punkti paredzēti statūtu pieņemšana un kandidātu izraudzīšana Latviešu nama valdes vēlēšanām.

● Pēc iepriekšējo gadu paražas Latviešu mākslinieku vienība Latvis bija rīkojusi aizvadītā karnevāla nobeiguma vakaru, kas notika 6. martā mākslinieka Erika Dzeņa ģimenes mājā, pulcinot ap 50 dalībnieku. Vienības pr-dis Ed. Krūmiņš pateicās karnevāla vadītājam K. Bērziņam, dekorāciju meistaram K. Langenfeldam, kasierim Z. Jurševskim, dāmu komitejas priekšniecei A. Kopmanei un rosīgajai darbiniecei M. Jaunzemei, tāpat arī E. Dzenim ar dzīvesbiedri par laipno uzņemšanu. Vakara dalībnieki savukārt sumināja vienības priekšnieku Ed. Krūmiņu.

● TLTA bērnu vasaras nometņu vadītāju kursu kārtējās lekcijas notika 6. martā, piedaloties 9 pirmā un 14 otra gada kursantiem. Lektori bija kursu vadītāja V. Slaviešа un skolotājs A. Bēliņš. Nākošā lekcija notiks 3. aprīlī plkst. 11 no rīta Latviešu namā.

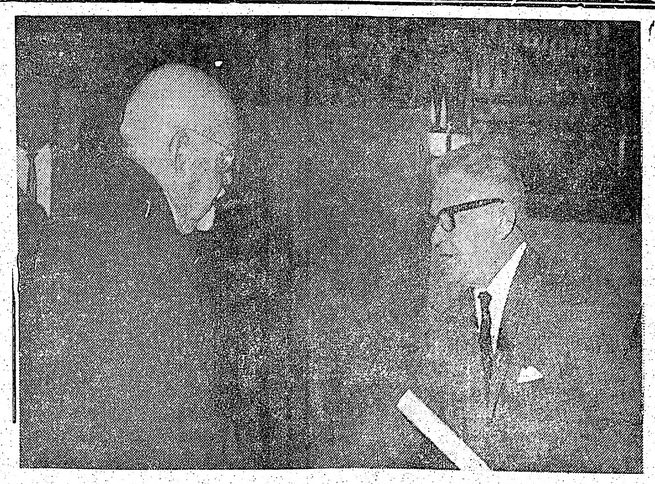

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes sesijas laikā Toronto LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra pasniedza ilggadējam paldagogam un padomes loceklim Pēterim Dreimanim (pa kreisi) par nopelniem piešķirto Kultūras fonda goda diplomu. Foto: V. Cinis

KANADAS ZIŅ

TORONTO

● Latviešu kara invalidu apvienības Kanadā karoga iesvētīšanas svinības notiks 19. martā plkst. 6.30 vakarā Latviešu namā. Svinību garīgajā un oficiālajā daļā piedalīsies bīskaps A. Lūsis, baptistu draudzes māc. R. Ekšteins un konsuls V. Tomsons. Koncerta daļā piedalīsies vīru koris Viesturs diriģenta J. Barūša vadībā un baritons A. Vītols ar solo dziesmām pianistes Ainas Zemdegas pavadījumā. Ar deklamācijām piedalīsies V. Pukats. Sarīkojuma nobeigumā saviesīgs vakars, kuŗā deju mūziku spēlēs A. Virvuļa kapella. Visi laipni aicināti apmeklēt šo sarīkojumu, bet organizācijas, kas karoga iesvētes gadījumā vēlas apsveikt LKIA, lūgtas apsveikumus pieSūtīt rakstveidā valdes priekšsēdim N. Kaverskim, 186 Gough Ave., Toronto 6, tālr. 466-9697 līdz 18. martam. Apsveikumus sarīkojumā nolasīs saņemšanas kārtībā.

OTAVA

● Vietējās DV nodaļas ievēlētā pirmā valde pienākumus sadalījusi šādi: priekšsēdis K. Bērziņš, viņa vietnieks B. Cevers, sekretārs E. Jēkabsons, Millers un biedrzi- miņš. Revīzijas komi pr-dis A. Ozols, sek un loc. J. Dzītars. stāve ir Rasma Bē jau 17 biedru, to vi Nodaļas adrese: K Compton Ave., Otta

MONTRE

● DV nodaļas ai ruāri Montrealā A. Plensners no lais ciemiņš lasīja matu „Mūsu pēd nacionālpolitiskā kot ar atskatu uz bas centieniem pieskaroties pirmā ram un atbrīvošan referāta kodols b ģiona loma un n saules kaŗā. Refe par vācu vadības digo nostāju kaŗa latviešu u. c. tau prasībām. Šī nos arī kaŗa turpmāk spīti tam, latvie draudzu priekšā angļu filozofa B ma, ka labāk sa ris, bet vadījās n gajā gadā un stā najam nezvēram, viešu leģionā, u tēvzemes brīvība juši isredzīgi ieb ģiona formēšanu pēckaŗa laiks u darbības notiku nē ir labākais lī ģionāri pareizi brīvības sargu u pasaules kaŗos pulkvedis minēja teresantus un zi epizodus. Sevišķ ra latviešu sievi dinājums par p līdzību kaŗaviri ma nobeigumā uz jautājumiem jums par P. Da J. Balodim izte miem presē. Uz bildēja, ka šie a dibināti un jaun

Vakars beidz Dr. Beldava mā galda sarīkojum kavējās kārdeniņās un pārrunā lēmas.

ATGĀDINĀJUMS DV ZIEMSVĒTKU KARTĪSU SAŅĒMĒJIEM

Pirms pag. gada Ziemsvētkiem Kanadas Daugavas Vanagi izsūtīja atsevišķiem tautiešiem vienu komplektu latvisko Ziemsvētku kartīšu cerībā, ka tās būs noderīgas un aiztaupīs laiku un liekus izdevumus, meklējot kartītes pa veikaliem.

Šīs kartītes Daugavas Vanagi izdod, lai gūtu vairāk līdzekļu organizācijas mērķu sekmēšanai — cīņai pret komūnismu, latviskās kultūras saglabāšanai, mūsu jaunatnes organizāciju atbalstīšanai, palīdzībai tautiešiem okupētajā Latvijā, kaŗa invalīdu un veco ļaužu atbalstam, kā arī vispārējam palīdzības darbam.

Ziemsvētku kartīšu akcija arī labi izdevusies. Ienākušie līdzekļi labi sadalīti un izlietoti augstāk minētajiem mērķiem. Ir tomēr vēl tautieši, kuŗi darba un ikdienas steigā piemirsuši par piesūtījumam kartītēm atsūtīt samaksu.

Lai varētu pilnīgi šo akciju noslēgt, laipni lūdzu šos nedaudzos tautiešus pastelgties ar samaksas pārsūtīšanu, izmantojot kartītēm pievienoto aploksni un izpildot attiecīgo kuponu.

Ceru, ka pagaidām aizkavētie tautieši samaksu nokārtos tuvākajās dienās un neliegs arī savu ārtavu DV organizāc. palīdzības darbam, tā iesaistoties mūsu kopīgajā darbā un cīņā par ko jau iepriekš izsaku sirsnīgu paldies!

Ieteicu atturēties no naudas zīmju pārsūtīšanas, bet kartīšu samaksai un ziedojumam lietot bankas čeku vai pasta naudas pārvedumu.

Arnolds Kvēps

DV KV aprūpes daļas vadītājs

JAUNATNES APGĀDA . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Apgāda darbinieki komplektējas no cilvēkiem, kas pasaku- miem ziedo ne vien savu brīvo laiku, bet bieži vien arī līdzekļus. Par darbu neviens atalgojumu neņem. Daļa darbinieku mainījusies, bet ir arī tādi, kas apgādam bijuši uzticīgi visu laiku, stāvot kūmās pie visiem apgāda izdevumiem. Še varētu minēt Latītu Muižnieci, Valteru Nollendorfu un Aivaru Ruņģi. Apgāda darbinieki dzīvo ne vien dažādās valstīs, bet pat dažādos kontinentos. Gadiem ilgā sekmīgā sadarbība visu strādātāju starpā pāri robežām un pāri kontinentiem — pierāda, cik daudz var paveikt, ja daritājiem ir noteikts vienotājs princips: latviskas kultūras, valodas un apziņas kopšana. Klusu darbu „aizkulisēs" veic žurnālu samniecības daļu vadītāji, kas rūpīgi kārto abonentu sarakstus un financiālās lietas. Par „Mazputniņa" materiālo labklājību ilgus gadus rūpējas Ēriks Preiss Toronto, bet par žurnālu „Mēs" nomodā ir Erika Šteinbacha Niagarā.

Apgāda Ceļinieks padomē bez prof. Oltes pašreiz ir mag. Anita Liepiņa, dzejnieks Olģerts Cakars, prof. Dr. Valters Nollendorfs, prof. Jānis Peniķis un inž. Andrejs Šteinbachs. Iepriekšējos gados apgāda padomes darbu vadījuši Mārtiņš Štauvers un Tālivaldis Kronbergs. Par apgāda darba koordinēšanu gādā tā vadītājs inž. Guntis Liepiņš.

V. R.

Pirmajā Ku pag. gada janv mu nolēma, ka ko atkal. Ievēl teja par pier kultūras kongr un 27. martu, j vi no ledus. V ku nav iespēja citu lielsarīkoj sa rīcības kom Karpu vadībā savas ieceres ta beigās varē piedalīties šai gaidāms liels d Kongress sā Priekšpusdienā cijas: prof. J. neapoles, prof. Luisvilles un d lons no Beļģij pārtraukuma s un īsi referāt

Prof. P. L dzības koresp „Tev gan

Ō ZIŅAS

uši 47.606,81 dol., bet izdevumi
332,42 dol. Šī gada budžetu
dome paredzēja 31.013 dol.
nērā.

Latviešu filatelistu kopas se-
ksmē 27. februārī valdē ievēlē-
visus līdzšinējos — priekšsē-
M. Zichmani, sekretāru J. Ro-
un kasieri Ernu Alberingu.
r kopas revidentu izraudzīja
mandu Siksnu. Nākošā rudenī
redzēta kopīga izstāde ar igau-
un lietuviešu filatelistiem. Tu-
par izstādes organizēšanu
ās nākošā sanāksmē, kas pa-
dzēta 20. martā plkst. 2 dienā
tviešu namā un kurā aicināti
dalīties arī igauņu un lietuvie-
filatelistu klubu pārstāvji.

Austrumu ev.-lut. draudze 10
du darbības atceri atzīmēs 27.
rtā Sv. Barnaba baznīcā svi-
ī dievkalpojumā, kuŗā bez
udzes māc. A. Brieža piedalī-
s arī viesis no Montrealas —
v. V. Šēfers. Dievkalpojums
sies plkst. 2 dienā, pēc tā no-
s draudzes vakars, kuŗā ar
esmām piedalīsies vīru an-
nblis Kalvis J. Deguzes vadī-

TLB revīzijas komisija darbo-
s šādā sastāvā: priekšsēdis E.
ucītājs, sekretārs E. Tiltiņš un
klis K. Pūliņš.

TLTA ģimnazijas drāmatiskā
a H. Miķelsona vadībā 26.
ruārī viesojās Hamiltonā, kur
ējās latviešu sestdienas sko-
un ģimnazijas sarīkojumā
dza J. Pētersona sadzīves lu-
„Līgas" izrādi. To noskatījās
100 apmeklētāju, apliecinot
alītu atsaucību. Sarīkojums
tiprināja abu skolu draudzī-
attieksmes, to turpināšanai
miltonas latviešu ģimnazisti
icināti piedalīties ar savu ie-
pēto izrādi TLTA ģimnazijas
ūtajā audzēkņu vakarā, kas
iks 23. aprīlī plkst. 7.30 vake-
Sv. Andreja baznīcas telpās.
ģimnazijas un jaunatnes
ba atbalstītāji laipni lūgti ap-
klēt šo sarīkojumu.

DV Toronto nodaļas valde sa-
c 20. martā plkst. 3 dienā DV
nā sanāksmi Latviešu nama
bniekiem, kas savas balsstie-
as nodevuši DV Toronto no-
al. Bez pārrunām un ierosi-
umiem sanāksmē paredzēts
izraudzīt nodaļas kandidātus
viešu nama valdei.

Toronto skolu fonda valde se-
savu dalībnieku sapulci 16.
tā Latviešu namā plkst. 7 va-
ā. Kā galvenie darba kārtības
kti paredzēti statūtu pieņem-
un kandidātu izraudzīšana
viešu nama valdes vēlēšanām.
Pēc iepriekšējo gadu paražas
viešu mākslinieku vienība Lat-
bija rikojusi aizvadītā karne-
nobeigumā vakaru, kas no-
6. martā mākslinieka Erika
na ģimenes mājā, pulcinot ap
alībnieku. Vienības pr-dis Ed.
miņš pateicās karnevāla va-
jam K. Bērziņam, dekorāci-
reistaram K. Langenfeldam,
erim Z. Jurševskim, dāmu
itejas priekšniecei A. Kopma-
un rosīgajai darbiniecei M.
zemei, tāpat arī E. Dzenim
zīvesbiedri par laipno uzņem-
. Vakara dalībnieki savukārt
ināja vienības priekšnieku
Krūmiņu.

LTA bērnu vasaras nometņu
tāju kursu kārtējās lekcijas
ka 6. martā, piedaloties 9
ā un 14 otra gada kursan-
. Lektori bija kursu vadītāja
Saviešu un skolotājs A. Bā-
Nākošā lekcija notiks 3. ap-
plkst. 11 no rīta Latviešu na-

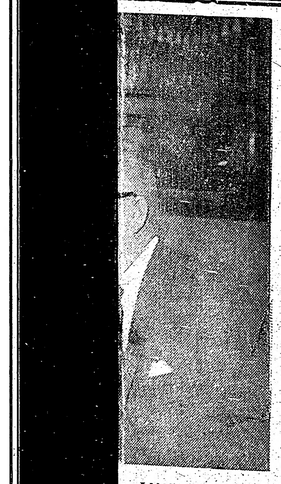

o LNAK valdes priekšsē-
Pēterim Dreimanim (pa
Foto: V. Cinis

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

Latviešu kaŗa invalīdu apvie-
nības Kanadā karoga iesvētīša-
nas svinības notiks 19. martā
plkst. 6.30 vakarā Latviešu namā.
Svinību garīgajā un oficiālajā
daļā piedalīsies biskaps A. Lū-
sis, baptistu draudzes māc. R.
Ekšteins un konsuls V. Tomsons.
Koncerta daļā piedalīsies vīru
koris Vīsturs diriģenta J. Baru-
ša vadībā un baritons A. Vītols
ar solo dziesmām pianistes Ainas
Zemdegas pavadījumā. Ar dekla-
mācijām piedalīsies V. Pukats.
Sarīkojuma nobeigumā saviesīgs
vakars, kuŗā deju mūziku spēlēs
A. Virvuļa kapella. Visi laipni ai-
cināti apmeklēt šo sarīkojumu,
bet organizācijas, kas karoga ie-
svētes gadījumā vēlas apsveikt
LKIA, lūgtas apsveikumus pie-
sūtīt rakstveidā valdes priekšsē-
dim N. Kaverskim, 186 Gough
Ave., Toronto 6, tālr. 466-9697
līdz 18. martam. Apsveikumus sa-
rīkojumā nolasīs saņemšanas
kārtībā.

OTAVA

Vietējās DV nodaļas ievēlētā
pirmā valde pienākumus sadali-
jusi šādi: priekšsēdis K. Bērziņš,
viņa vietnieks B. Čevers, sekre-
tārs E. Jēkabsons, kasieris K.
Millers un biedrzinis V. Krū-
miņš. Revīzijas komisijas sastāvs:
pr-dis A. Ozols, sekr. V. Zivtiņš
un loc. J. Dzītars. Vanadžu pār-
stāve ir Rasma Bērziņa. Nodaļā
jau 17 biedru, to vidū 3 vanadzes.
Nodaļas adrese: K. Bērziņš, 210
Compton Ave., Ottawa 14, Ont.

O. K.

MONTREALA

DV nodaļas aicināts, 27. feb-
ruārī Montrealā viesojās plkv.
A. Plensners no Zviedrijas. Tā-
lais ciemiņš lasīja referātu par te-
matu „Mūsu pēdējā kaŗaspēka
nacionālpolitiskā nozīme", iesā-
kot ar atskatu uz latviešu brīvī-
bas centieniem pag. gadsimtā,
pieskaŗotiēs pirmām pasaules ka-
ŗam un atbrīvošanas ciņām, bet
referāta kodols bija Latviešu le-
ģiona loma un nozīme otrā pa
saules kaŗā. Referents pastāstīja
par vācu vadības atklāti norai-
dīgo nostāju kaŗa sākumā pret
latviešu u. c. tautu neatkarības
prasībām. Šī nostāja nemainījās
arī kaŗa turpmākajā gaitā. Par
spīti tam, latvieši komūnisma
draudu priekšā nerīkojās pēc
anglu filozofa B. Rasela atzinu-
ma, ka labāk sārkans nekā mi-
rējs, bet vadījās no pieredzes bai-
gajā gadā un stājās pretī sarka-
najam nezvēram, pulcējoties Lat-
viešu leģionā, upurējot sevi uz
tēvzemes brīvības altāŗa. Ja bi-
juši īsrežīgi iebildumi pret le-
ģiona formēšanu un ciņām, tad
pēckaŗa laiks un nebijušie var-
darbības notikumi mūsu dzimte-
nē ir labākais liecinājums, ka le-
ģionāri pareizi pildījuši tautas
brīvības sargu uzdevumu. Divos
pasaules kaŗos rūdītais sirmais
pulkvedis minēja arī vairākus in-
teresantus un zīmīgus kaŗa laika
epizodus. Sevišķi jāpiemin lekto-
ra latviešu sievietei izteiktais cil-
dinājums par pašaizliedzīgo pa-
līdzību kaŗavīriem. Priekšlasīju
ma nobeigumā viesis atbildēja
uz jautājumiem. Bija arī jautā-
jums par P. Dardzāna ģenerālim
J. Balodim izteiktiem apvainoju-
miem preģē. Uz to referents at-
bildēja, ka šie apvainojumi ir ne-
dibināti un jaunprātīgi.

Vakars beidzās viesmīļajā
Dr. Beldava mājā, kur pie kafijas
galda sarīkojuma dalībnieki pa-
kavējās kādreizējo kauju atmi-
ņas un pārrunāja nākotnes prob-
lēmas.

—ņš

ATGĀDINĀJUMS DV ZIEMSVĒTKU KARTĪŠU SAŅĒMĒJIEM

Pirms pag. gada Ziemsvētkiem
Kanadas Daugavas Vanagi izsū-
tīja atsevišķiem tautiešiem vienu
komplektu latvisko Ziemsvētku
kartīšu cerībā, ka tās būs noder-
īgas un aiztaupīs laiku un lie-
kus izdevumus, meklējot kartītes
pa veikaliem.

Šīs kartītes Daugavas Vanagi
izdod, lai gūtu vairāk līdzekļu or-
ganizācijas mērķu sekmēšanai —
cīņai pret komūnismu, latviskās
kultūras saglabāšanai, mūsu jau-
natnes organizāciju atbalstīšanai,
palīdzībai tautiešiem okupētajā
Latvijā, kaŗa invalīdu un veco
ļaužu atbalstam, kā arī vispārē-
jam palīdzības darbam.

Ziemsvētku kartīšu akcija arī
labi izdevusies. Ienākušie līdzek-
ļi labi sadalīti un izlietoti augstāk
minētajiem mērķiem. Ir tomēr
vēl tautieši, kuŗi darba un ikdie-
nas steigā piemirsuši par piesū-
tītajām kartītēm atsūtīt samak-
su.

Lai varētu pilnīgi šo akciju no-
slēgt, laipni lūdzu šos nedaudzos
tautiešus pasteigties ar samak-
sas pārsūtīšanu, izmantojot kar-
tītēm pievienoto aploksni un iz-
pildot attiecīgo kuponu.

Ceru, ka pagaidām aizkavētie
tautiešu samaksu nokārtos tuvā-
kajās dienās un neliegs arī savu
ārtavu DV organizāc. palīdzības
darbam, tā iesaistoties mūsu ko-
pīgajā darbā un cīņā par ko jau
iepriekš izsaku sirsnīgu paldies!

Ieteicu attureties no naudas
zīmju pārsūtīšanas, bet kartīšu
samaksai un ziedojumam lietot
bankas čeku vai pasta naudas
pārvedumu.

Arnolds Kvēps
DV KV aprūpes daļas vadītājs

JAUNATNES APGĀDA . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Apgāda darbinieki komplektē-
jas no cilvēkiem, kas pasāku-
miem ziedo ne vien savu brīvo
laiku, bet bieži vien arī līdzekļus.
Par darbu neviens atalgojumu ne-
saņem. Daļa darbinieku mainīju-
sies, bet ir arī tādi, kas apgā-
dam bijuši uzticīgi visu laiku,
stāvot kūmās pie visiem apgāda
izdevumiem. Še varētu minēt La-
lītu Muižnieci, Valteru Nollen-
dorfu un Aivaru Ruņģi. Apgāda
darbinieki dzīvo ne vien dažādās
valstīs, bet pat dažādos konti-
nentos. Gadiem ilgā sekmīgā sa-
darbībā visu strādātāju starpā —
pāri robežām un pāri kontinen-
tiem — pierāda, cik daudz var
paveikt, ja darītājiem ir noteikts
vienotājs princips: latviskas kul-
tūras, valodas un apziņas kopša-
na. Klusu darbu „aizkulisēs" veic
žurnālu samniecības daļu vadītā-
ji, kas rūpīgi kārto abonentu sa-
rakstus un financiālās lietas.
Par „Mazputniņa" materiālo lab-
klājību ilgus gadus rūpējas Ēriks
Preiss Toronto, bet par žurnālu
„Mēs" nomodā ir Ērika Šteinba-
cha Niagarā.

Apgāda Ceļinieks padomē bez
prof. Oltes pašreiz ir mag. Anita
Liepiņa, dzejnieks Olģerts Ca-
kars, prof. Dr. Valters Nollen-
dorfs, prof. Jānis Peniķis un inž.
Andrejs Šteinbachs. Iepriekšējos
gados apgāda padomes darbu
vadījuši Mārtiņš Štauvers un
Tālivaldis Kronbergs. Par apgā-
da darba koordinēšanu gādā tā
vadītājs inž. Guntis Liepiņš.

V. R.

No ķenguru perspektīvas

REFERĀTI, PĒTĪJUMI, APSPRIEDES UN NAUDA

Pēc Kultūras dienu atelpas
februārī latviešu kultūrāli sa-
biedriskā dzīve Austrālijā sāka
aktivizēties, kas atspoguļojās arī
vietējā presē. Jāatzīmē divi ievē-
rojami notikumi: prof. Dr. P.
Jurēviča referāts (nolasīts Mel-
burnā 30. janvārī), sakarā ar
Draudzīgā aicinājuma gadadie-
nu, par tematu „Sarežģītais grā-
matu lasīšanas paradums", un
sociālpsiholoģes Ilonas Kuku-
ras pētījums par Kanberas lat-
viešiem un šī pētījuma salīdzinā-
jums ar datiem par latviešiem
citās trimdas zemēs.

Prof. Dr. P. Jurēviča referāta
doma bija, kā grāmatu izvēlē at-
šķirt graudus no pelavām un kā
panākt, lai, grāmatas lasot, neno-
darām sev vairāk ļauna nekā la-
ba. Izskanēja domas, kuŗām dau-
dzi nevarēs pievienoties, bet vi-
sumā sirmā profesora uzskati bi-
ja svaigi un asi. Jo sevišķi jāpie-
vienojas domai, ka rietumzemju
grāmatu apgādi, sevišķi ASV,
nav vairs kultūrāli pasākumi, kā
bija agrāk, bet pelņaskāri komer-
ciāli uzņēmumi, kas laiž klajā vi
su, ar ko var labi nopelnīt. To-
mēr profesors arī konstatēja, ka
grāmatas ir spēka avoti, ka bez
tām mēs nevaram dzīvot. Bet kā
lai atšķir graudus no pelavām?
Kritika? Profesors uz to vairs ne-
paļaujas, jo arī tā ir pērkama.
Kas tad ir vērtīgas grāmatas kri-
tērijs? Atbilde atkariga no vie-
dokļa, ar kādu pieiet grāmatas
vērtēšanai. Grāmatu var vērtēt
no aistētiskās resp. literārās for-
mas pilnības viedokļa un no sa-
tura viedokļa. Profesors atzina,
ka mūsdienās vairāk vērtē no
aistētiskā viedokļa, bet, šādi vēr-
tējot, nonākam pie tā, ka var
teikt vispiedauzīgākās lietas, ja
tikai tās izteiktas virtuozi. Un
te nu nonākam pie galvenā pie-
dauzības akmens — seksuālās te-
matikas, kuŗu mūsdienās arī
maksimāli izmanto, rezultātā vi-
sai Rietumu literātūrai iesligstot
tādā seksuālisma apsēstībā, ka
var jau runāt par panseksuālis-
mu. Tas ir galvenais, kas rada
visas Rietumu grāmatniecības
dekadenci.

Referāta nobeigumā profesors
aicināja piegriezt lielāku vērību
latviešu grāmatām, kuŗas, kaut
moderni pieejot mūsu moderna-
jām problēmām, tomēr pauž ve-
selīgākus dzīves uzskatus.

Ilona Kukura, analizējot asi-
milācijas un pārtautošanās prob-
lēmas, apskatīja šādus 5 jautāju-
mus: 1) Cik nozīmīgi ir runāt
par latviešu tautu, kad zeme at-
ņemta un tautieši, izkaisīti pa vi
su pasauli, dzīvo svešu tautu ie-
tekmē? 2) Kādas ir saites, kas
vieno Amerikā, Eiropā, Austrāli-
jā un Latvijā dzīvojošos latvie-
šus? 3) Cik liels procents no
Latvijas emigrantiem un viņu
pēctečiem pieskaitāmi latviešiem?
4) Vai ir pareizāk ārzemēs
augušos vai dzimušos saukt
par latviešiem, vai ameri-
kāņiem, vāciešiem un aus-
trāliešiem? 5) Ar kādiem līdzek-
liem latviešu tautas kultūra tiek
saglabāta un nacionālās piede-
rības ideja pārnesta no paaudzes
uz paaudzi?

Meklējot atbildes uz šiem un
līdzīgiem jautājumiem, arī ra-
dies I. Kukuras pētījums, kas
veikts Kanberā, kur dzīvo 250
latviešu. Atbildes pētniece sanē-
musi no 184 personām. Kā citus
avotus saviem secinājumiem Ku-
kura uzdod: 1) sociologa Dr. J.
Veidemaņa pētījumus ASV, se-
višķi Milvokos, un 2) prof. Dr.
P. Jurēviča sniegtās ziņas par
1960. g. izdarītās aptaujas rezul-
tātiem Amerikā, Anglijā un Aus-
trālijā.

I. Kukura atzinusi, ka ir nozī-
mīgi runāt par latviešu tautu,
kamēr pastāv zināmas saites, un
kā svarīgākās viņa min: kopīgo
likteni, kopīgos nacionālos mēr-
ķus, tautiešu savstarpējo kon-
taktu un sadarbošanos, kopīgo
valodu un nacionālās piederības
sajūtu. Tālāk viņa atzīst latviešu
trimdas sabiedrisko organizāci-
ju nepieciešamību un to nozīmī-
gumu, bet turpat arī pacej seko-
šos jautājumus: 1) Ko kopīgi
sabiedriskie mērķi nozīmē latvie-
šiem kā indivīduālām personām?
2) Cik lielu vērību kopīgo naci-
onālo mērķu iedzīvināšanai lat-
vieši piegriež savā personīgā dzī-
vē? 3) Cik latviešu piedalās sa-
biedriskajā dzīvē? Atbildot uz
šiem jautājumiem, I. Kukura
liek unāt skaitliem. Viņa kon-
statē, ka no Dr. J. Veidemaņa
pētījuma izriet, kano vairāk par
20 gadu veciem Milvoku latvie-
šiem (1955.—59. g.) caurmērā 25%
bijuši sabiedriski aktīvi darbinie-
ki, 48% piedalījušies pasīvi, ap-
meklējot latviešu sarīkojumus
vismaz reizi gadā, bet 27 proc.
nepiedalījušies nemaz latviešu
sabiedriskajā dzīvē. Turpre-
tim pēc prof. Jurēviča ziņām
iznāk, ka sabiedriskajā dzīvē ne-
maz nepiedalījušies tikai 15%
Amerikā un 9% Austrālijā. Pa-
šas I. Kukuras iegūtie dati Kan-
berā ir ļoti līdzīgi Dr. Veidema-
ņa datiem. Viņas pētījuma re-
zultāti rāda, ka 48% latviešu pie-
derējuši vienai vai vairākām or-
ganizācijām, 62% piedalījušies
vismaz vienā sarīkojumā gadā,
bet 26% nepiedalījušies sabied-
riskajā dzīvē nemaz. Pamatojo-
ties uz minētajiem datiem, zinā-
niece lēš, ka 70% vai pat vairāk
latviešu kaut cik piedalās sabied-
riskajā dzīvē, no kuŗiem ap 25%
piedalās aktīvi un ap 25% nepie-
dalās nemaz.

Pēc prof. Jurēviča ziņām lat-
viski mājās runā: Anglijā 81%,
Amerikā 86% un Austrālijā 87%.
Pēc Kukuras pētījumiem Kan-
berā latviski mājās runā tikai
71%. Tālāk,— no Jurēviča ziņām
izriet, ka latviešu bērni mājās
labprāt runā latviski: Anglijā
49%, Amerikā 46% un Austrāli-
jā 75%. Pēc Kukuras šis pro-
cents Kanberā ir 47.

No I. Kukuras pētījuma tālāk
izriet, ka 3% latviešu paši sevi
uzskata par pilnīgiem austrā-
liešiem; tie gandrīz visi ir 16—
25 gadus veci. 9% sevi uzskata lī-
ti lielā mērā par austrāliešiem
un tikai „drusku" par latvie-
šiem, puse no tiem ir jaunieši.
29% uzskata sevi tikpat labi par
austrāliešiem, kā par latviešiem,
bet 22% domā, ka viņi ir vairāk
latvieši nekā austrālieši. Tikai
32% uzskata sevi par īstiem lat-
viešiem. Kopsavilkumā I. Kuku-
ra secina, ka ap 12% latviešu, pa-
rasti vecāka gadagājuma, iekļau-
jas tikai latviešu sabiedrībā, bet
ap 54% atzīst savu piederību lat-
viešu tautai, galvenokārt runā
latviski un iet latviešu sabiedrī-
bā, 29% domā, ka ir tikpat labi
latvieši kā austrālieši, bet 12%,
visvairāk jaunieši, uzskata sevi
vairāk par austrāliešiem nekā
latviešiem. Dalot pēc vecuma
grupām, no vecākās paaudzes
64% būtu pieskaitāmi latviešiem,
bet pretstatā, apmēram tikpat
jauniešu būtu pieskaitāmi vai nu
„divkultūrniekiem", vai pilnīgi
austrāliešiem. Bērni asimilējušies
visvairāk.

Informācijai jāpaskaidro, ka
Kanberā pastāv diezgan aktīva
latviešu biedrība un bibliotēka,
jau ilgus gadus darbojas tautas
deju grupa, pēdējā laikā arī ko-
ris. Katru gadu rīko 18. novem-
bra un ažvesto pieminas aktus,
literārus vakarus un citus sarī-
kojumus. Kanberā viesojušies
lielāko pilsētu (Sidnejas, Mel-
burnas, Adelaides) teātri ar izrā-
dēm. Darbojas arī luteraņu drau-
dze. Latviešu sestdienas skolas
Kanberā nav, tādēļ, varbūt, arī
bērnu straujā asimilācija.

☆

Latviešu apvienības Austrālijā
(LAA) prezidijs pēdējā sēdē pār-
runāja vairākus svarīgus jautā-
jumus un pieņēma lēmumus. LAA
prezidija priekšsēdis A. Dukāts
ziņoja par LAA delegātu infor-
mātivo sanāksmi kultūras dienu
laikā Melburnā. Sakarā ar šīs
sanāksmes ieteikumiem, prezi-
dijs pieņēma vairākus lēmumus.
Vispirms uzdeva kultūras fonda
valdei izstrādāt sīkus noteiku-
mus par 3 pensu un viena šilinga
nodokli fondam no sarīkoju-
miem un ballēm. Sakarā ar Aus-
trālijas pārlešanu uz decimālo
sistēmu, nevarēja vienoties, vai
3 pensu vietā iekasēt 2 vai 3 cen-
tus, jo īstenībā ne viens, ne otrs
neatbilst 3 pensiem. Atstāja šo
lietu galīgai izlemšanai fonda val-
dei, kad tā izstrādās noteikumus,
pagaidām apstiprinot 2 centu ie-
kasēšanu.

Kultūras fonda pr-dis Ed.
Šmugājs informēja par savām
sarunām BPLA lietā ar LNAK
valdes pr-di J. Niedru Toronto
un ALAs vicepr-di A. Bērziņu Nu-
jorkā, konstatējot, ka abu vie-
dokļi ir atšķirīgi detaļās, bet ne
principos un būtībā. Viedokļu sa-
skaņošana paredzēta septembrī,
kad ASV notiks DV lielā jubile-
jas sanāksme.

LAA kasieris F. Lakševics ziņo-
ja, ka pie Tautas balvas rakst-
niekam J. Sarmam LAA bijis jā-
izliek diezgan daudz naudas, jo
no Vācijas vēl nav saņemts ne
kas, bet Kanada maksājusi sa-
dolariem. Nolēma nogaidīt Vāci-
jas sūtījumu un paziņot LNAK
par radušos starpību. Priekšsē-
dis A. Dukāts piebilda, ka arī J.
Sarmam solītais goda raksts līdz
šim no ASV vēl nav pienācis.

ASV rietumkrasta latviešu
dziesmu svētku rīkotājiem San-
francisko nolēma paziņot, ka, lai
1967. gada dziesmu svētkus pār-
vērstu par visas brīvās pasau-
les latviešu dziesmu svētkiem,
tas būtu veicams ar BPLA ak-
ceptu un starpniecību. Līdz tam
čiks ar palīgu Boļeslavu Ruskuli,
Austrālijas latvieši organizētu at-
balstu nevar solīt. Prezidijs pie-
vienojās Amerikas un Eiropas
latviešu dziesmu svētku rīkotā-
ju domai, ka 1968. gadā svētki rī-
kojami visās brīvajās zemēs ar
vienādu kopkoŗu koncerta prog-
rammu, tā atzīmējot savu vie-
notību Latvijas valsts neatkarī-
bas pasludināšanas 50 gadu ju-
bilejā.

E. Šm.

Kongress ar pavasarīgu devīzi

Pirmajā Kultūras kongresā
pag. gada janvārī ar lielu sajūs-
mu nolēma, ka šogad tāds jārī-
ko atkal. Ievēlētā rīcības komi-
teja par piemērotāko laiku II
kultūras kongresam atzinusi 26.
un 27. martu, jo tad ceļi jau brī-
vi no ledus. Visiem izdevīgu lai-
ku nav iespējams atrast dāždu
citu lielsarīkojumu dēļ. Kongre-
sa rīcības komiteja ar Dr. Ansi
Karpu vadībā lūdz interesentus
savas ieceres plānot tā, lai mar-
ta beigās varētu būt Čikagā un
piedalīties šai kongresā, kuŗā sa-
gaidāms liels domu birums.

Kongress sāksies 26. martā.
Priekšpusdienā paredzētas 3 lek-
cijas: prof. J. Rozentāls no Mi-
neapoles, prof. L. Latkovskis no
Luisvilles un doktorands L. Pak-
lons no Beļģijas. Pēc pusdienas
pārtraukuma sāksies apspriedes
un īsi referāti sekcijās, kuŗās
galvenie temati būs šādi: Latvi-
jas nākotnes vizijas, latviešu va-
lodas problēmas, kultūras politi-
ka, preses, skolu un mākslu lie-
tas. Piedalīsies pazīstami autori
un augstskolu mācības spēki.
Darbs sekcijās turpināsies līdz
vakaram, lai būtu pietiekami
daudz laika domu apmaiņai. Sek-
ciju sēdes būs sakārtotas tā, lai
visas nenotiktu vienā reizē, kas
dos iespēju piedalīties vairākās
sekcijās.

Svētdien, 27. martā, kongress
turpināsies ar pilnsapulci — pā-
ris īsām lekcijām, kuŗām sekos
sadalīšanās sekcijās Kongresa
beigas paredzamas agrā pēcpus-
dienā ar nobeiguma kopsapulci.

Kongresa saukli Dr. A. Karps
šogad izvēlējies it pavasarīgu:
„Ceļu jaunībai!"

D. V.

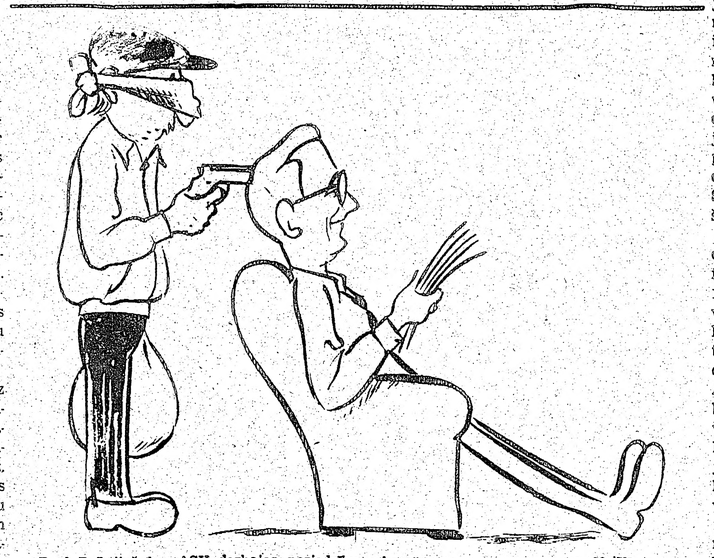

Prof. P. Lejiņš, kas ASV darbojas noziedzību apkaŗošanas laukā, iecelts par sociālās aizsar-
dzības korespondentu pie AN.
„Tev gan, sieviņ, šodien tēds iedusauksts deguna . . ." Ed. Keiša karikatūra LA

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

NUJORKA

Nujorkas latviešu ev.-lut.
draudze noorganizējusi autotal-
kas, kuŗās aizved uz Jonkeru
dievnamu tos baznīcēnus, kam
grūtības to sasniegt, pēc dievkal-
pojuma atvedot arī atpakaļ. Pa-
gaidām šādas talkas notiek tikai
draudzes ziemeļu daļā, kur katrā
dievkalpojumu reizē nozīmēti
viens vai divi talcinieki ar savām
mašīnām. Dabīgi, vajadzīga ie-
priekšēja pieteikšanās, lai talci-
nieks zinātu, kuŗi baznīcēni gai-
da transportu. Pirmoreiz šādas
talkas sāka darboties 2. martā,
kad notika pirmais ciešanu laika
vakara dievkalpojums. Jonkeru
dievnams atrodas trīs blokus ār-
pus Nujorkas pilsētas robežām.
Satiksme gan iespējama ar pub-
liskajiem satiksmes līdzekļiem,
bet no dažām vietām ar autobu-
siem jābrauc liels apkārtceļš, se-
višķi tiem draudzes locekļiem,
kas dzīvo Manhetenas vai Bronk-
sas rietumdaļā. Ar talkām do-
māts palīdzēt vecākiem cilvē-
kiem, kas dzīvo tālāk no galve-
najām satiksmes līnijām.

I.

ELIZABETE

Elizabetes —Ņuarkas latviešu
ev.-lut. draudzes ilggadējam ka-
sierim Miķelim Kaupelim 23. feb-
ruārī apritēja 50 mūža gadu. Ju-
bilārs dzims 1916. gada 23. feb-
ruārī Nīcas pagastā, kur arī bei-
dzis lauksaimniecības skolu. Ci-
nījies Latviešu leģionā pret ko-
mūnistiem otra pasaules kaŗa
laikā, gūstekņa gaitas pavadījis
Neuengamē, Putlosā un Cēdelge-
mā. ASV ieradies 1951. gadā un
apmeties Pensilvēnijā, strādā-
dams lauksaimniecībā, bet pēc
pāris gadiem pārcēlās uz Eliza-
beti, sākot strādāt būvniecībā.
Jubilārs, būdams daudzus gadus
draudzes pārvaldes kasieris, ie-
mantojis nedalītu draudzes lo-
ceķļu uzticību, ir ļoti aktīvs drau
dzes pasākumu atbalstītājs, dar-
bojas arī DV Nudžersijas apvie-
nības valdē. Draudzes priekšnie-
ka vietnieks Ilmārs Stiebris
(draudzes pr-ks A. Mednis, pēc
3 nedēļu pavadīšanas slimnīcā,
vēl ārstējas mājās) draudzes
vārdā apsveica jubilāru un pa-
sniedza atzinības balvu; sveicie-
nus un labākos vēlējumus node-
va arī māc. A. Kiršfelds, dāmu
komitejas pr-ce L. Hibnere u. c.

Draudzes valde pēdējā sēdē
pieņēma pag. gada pārskatu, ku-
ru iesniegs padomei un pilnsa-
pulcei apstiprināšanai. Aizvadī-
tais gads beidzies ar 1165,52 dol.
atlikumu. Draudze atbalstījusi
Ņuarkas svētdienas skolu ar 200
dol. un Ņubransvikas-Leikvu
das skolu ar 50 dol. Draudzes ne-
kustamu īpašumu fondā uzkrāti
19.815,97 dol.

Visas pūles vienam mērķim

ČIKAGAS DV GATAVOJAS ORGANIZĀCIJAS JUBILEJAS SARĪKOJUMAM

„Čikagas Daugavas Vanagu
vienības darbs šogad centrējas
ap lielo DV dienu sarīkošanu,
kuŗas notiks 3. un 4. septembrī,"
apvienības pr-ks Uldis Vītols zi-
ņoja biedru pilnsapulcē, kas no-
tika Čikagas Latviešu namā 27.
februārī. DV dienu programma
paredzama šāda: 3. septembrī
notiks gleznu un daiļamatniecības
skates atklāšana, šaušanas sa-
censības volejbolā un basketbo-
lā, atklāšanas akts ar sieviešu ko
ŗa koncertu (dir. T. Ozoliņš un
J. Zuika), teātŗa izrāde, uzvedot
A. Brigaderes „Lolitas brīnum-
putns" rež. M. Valteres iestudē-
jumā, un eventuāli jaunatnes sa-
rīkojums pēc tam; 4. septembrī
paredzēts kopējs luteraņu diev-
kalpojums (piedalīsies sieviešu
koris), vanadžu sanāksme ar DV
centrālās valdes vanadžu vadītā-
ju M. Ķeņģes piedalīšanos, Lie-
lā junda un apvienoto vīru koŗu
koncerts ar simfonisko orķestri
(virsdirigents Br. Skulte), nobei-
gumā svētku balle ar tautisko de-
nodokli fondam no sarīkoju-
miem un ballēm. Sakarā ar Aus-
trālijas pārlešanu uz decimālo
sistēmu, nevarēja vienoties, vai
3 pensu vietā iekasēt 2 vai 3 cen-
tus, jo īstenībā ne viens, ne otrs
neatbilst 3 pensiem. Atstāja šo
lietu galīgai izlemšanai fonda val-
dei, kad tā izstrādās noteikumus,
pagaidām apstiprinot 2 centu ie-
kasēšanu.

Kultūras fonda pr-dis Ed.
Šmugājs informēja par savām
sarunām BPLA lietā ar LNAK
valdes pr-di J. Niedru Toronto
un ALAs vicepr-di A. Bērziņu Nu-
jorkā, konstatējot, ka abu vie-
dokļi ir atšķirīgi detaļās, bet ne
principos un būtībā. Viedokļu sa-
skaņošana paredzēta septembrī,
kad ASV notiks DV lielā jubile-
jas sanāksme.

LAA kasieris F. Lakševics ziņo-
ja, ka pie Tautas balvas rakst-
niekam J. Sarmam LAA bijis jā-
izliek diezgan daudz naudas, jo
no Vācijas vēl nav saņemts ne
kas, bet Kanada maksājusi sa-
dolariem. Nolēma nogaidīt Vāci-
jas sūtījumu un paziņot LNAK
par radušos starpību. Priekšsē-
dis A. Dukāts piebilda, ka arī J.
Sarmam solītais goda raksts līdz
šim no ASV vēl nav pienācis.

ASV rietumkrasta latviešu
dziesmu svētku rīkotājiem San-
francisko nolēma paziņot, ka, lai
1967. gada dziesmu svētkus pār-
vērstu par visas brīvās pasau-
les latviešu dziesmu svētkiem,
tas būtu veicams ar BPLA ak-
ceptu un starpniecību. Līdz tam
čiks ar palīgu Boļeslavu Ruskuli,
Austrālijas latvieši organizētu at-
balstu nevar solīt. Prezidijs pie-
vienojās Amerikas un Eiropas
latviešu dziesmu svētku rīkotā-
ju domai, ka 1968. gadā svētki rī-
kojami visās brīvajās zemēs ar
vienādu kopkoŗu koncerta prog-
rammu, tā atzīmējot savu vie-
notību Latvijas valsts neatkarī-
bas pasludināšanas 50 gadu ju-
bilejā.

E. Šm.

„Čikagas Daugavas Vanagu
redzams, ka svētkus apmeklēs
vairāki tūkstoši tautiešu, tāpēc
ap lielo DV dienu sarīkošanu,
kuŗas notiks 3. un 4. septembrī,"
apvienības pr-ks Uldis Vītols zi-
ņoja biedru pilnsapulcē, kas no-
tika Čikagas Latviešu namā 27.
februārī. DV dienu programma
paredzama šāda: 3. septembrī
notiks gleznu un daiļamatniecības
skates atklāšana, šaušanas sa-
censības volejbolā un basketbo-
lā, atklāšanas akts ar sieviešu ko
ŗa koncertu (dir. T. Ozoliņš un
J. Zuika), teātŗa izrāde, uzvedot
A. Brigaderes „Lolitas brīnum-
putns" rež. M. Valteres iestudē-
jumā, un eventuāli jaunatnes sa-
rīkojums pēc tam; 4. septembrī
paredzēts kopējs luteraņu diev-
kalpojums (piedalīsies sieviešu
koris), vanadžu sanāksme ar DV
centrālās valdes vanadžu vadītā-
ju M. Ķeņģes piedalīšanos, Lie-
lā junda un apvienoto vīru koŗu
koncerts ar simfonisko orķestri
(virsdirigents Br. Skulte), nobei-
gumā svētku balle ar tautisko de-
nodokli fondam no sarīkoju-
miem un ballēm. Sakarā ar Aus-
trālijas pārlešanu uz decimālo
sistēmu, nevarēja vienoties, vai
3 pensu vietā iekasēt 2 vai 3 cen-
tus, jo īstenībā ne viens, ne otrs
neatbilst 3 pensiem. Atstāja šo
lietu galīgai izlemšanai fonda val-
dei, kad tā izstrādās noteikumus,
pagaidām apstiprinot 2 centu ie-
kasēšanu.

Kultūras fonda pr-dis Ed.
Šmugājs informēja par savām
sarunām BPLA lietā ar LNAK
valdes pr-di J. Niedru Toronto
un ALAs vicepr-di A. Bērziņu Nu-
jorkā, konstatējot, ka abu vie-
dokļi ir atšķirīgi detaļās, bet ne
principos un būtībā. Viedokļu sa-
skaņošana paredzēta septembrī,
kad ASV notiks DV lielā jubile-
jas sanāksme.

LAA kasieris F. Lakševics ziņo-
ja, ka pie Tautas balvas rakst-
niekam J. Sarmam LAA bijis jā-
izliek diezgan daudz naudas, jo
no Vācijas vēl nav saņemts ne
kas, bet Kanada maksājusi sa-
dolariem. Nolēma nogaidīt Vāci-
jas sūtījumu un paziņot LNAK
par radušos starpību. Priekšsē-
dis A. Dukāts piebilda, ka arī J.
Sarmam solītais goda raksts līdz
šim no ASV vēl nav pienācis.

ASV rietumkrasta latviešu
dziesmu svētku rīkotājiem San-
francisko nolēma paziņot, ka, lai
1967. gada dziesmu svētkus pār-
vērstu par visas brīvās pasau-
les latviešu dziesmu svētkiem,
tas būtu veicams ar BPLA ak-
ceptu un starpniecību. Līdz tam
čiks ar palīgu Boļeslavu Ruskuli,
Austrālijas latvieši organizētu at-
balstu nevar solīt. Prezidijs pie-
vienojās Amerikas un Eiropas
latviešu dziesmu svētku rīkotā-
ju domai, ka 1968. gadā svētki rī-
kojami visās brīvajās zemēs ar
vienādu kopkoŗu koncerta prog-
rammu, tā atzīmējot savu vie-
notību Latvijas valsts neatkarī-
bas pasludināšanas 50 gadu ju-
bilejā.

E. Šm.

Čikagas DV apvienībā ir 207
biedri un 3 veicinātāji, vanadžu
kopā 30 vanadžu, kas pr-ces L.
Rozentāles vadībā atbalsta ap-
vienības aprūpes darbu un gādā
par sarīkojumu izdošanos. Apvie-
nība pērn apgroz

KANADAS BAZNICAS

Lūdzu klausaitīes latviešu pustundu „Brīdis ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 231 — 4218 A. Lakāmanis, 103 Dorset Rd., Scarborough.

TORONTO

Bisk. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze tel. 92-3827, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7,

13. martā, plkst. 11 rītā Ciešanu laika dievkalpojums.

Dievkalpojumā spredīkos māc. Vilis Vārsbergs no ASV. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

20. martā, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība. Jauniešu grupas (13—16 g. v.) nodarbības sāksies plkst. 10 rītā.

27. martā, plkst. 11 rītā Ciešanu laika dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331

Toronto Sv. Andreja baznīcā.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

20. martā, plkst. 2 Ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma stunda priekšlasvētes jauniešu grupai.

27. martā, plkst. 2 dievkalpojums draudzes 10 gadu pastāvēšanas atcerei un svētdienas skola. Viesis: Prāvests V. Šēfers. Tūlīt pēc dievkalpojuma, plkst. 3 draudzes vakars Sv. Barnaba baznīcas augšējā zālē.

BRAMPTONA

13. martā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

13. martā, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem; plkst. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

LONDONA

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5-5086.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

13. martā pl. 1.30 p. p. ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Praulinš.

SV. KATRINAS

Sv. Katrinu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīca 580 Portage Road.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 6438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-8224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

13. martā, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums. Plkst. 1 jaunatnes sanāksme draudzes namā (jaunākā grupa).

20. martā, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē filmas izrāde un draudzes tējas pēcpusdiena.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484-8894. Sv. Pāvila ev. lut. latviešu draudze Montrealā.

20. martā, plkst. 2 pp. ciešanu laika dievkalpojums.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras latviešu ev. lut. draudze.

20. martā, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Dievkalpojumi: katru svētdienu pl. 7 vak., Latviešu namā. Radio raidījumi: katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285. Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNICĀS

NUJORKA

13. martā dievkalpojumi: pl. 11 Jonkeru baznīcā māc. A. Ozols; pl. 2 Betlemes baznīcā ar dievgaldu māc. R. Zariņš; pl. 2 Fārmingdālē, Sv. Lūka baznīcā māc. O. Gulbis; pl. 3 Istorančā (N.J.) Pirmā luterāņu baznīcā māc. A. Ozols; pl. 5.15 Džamaikā, Hillside presbiteriešu baznīcā māc. R. Zariņš un dāmu komitejas kafija ar programmu.

Ciešanu laika dievkalpojumi:

Trešdien, 16. martā, pl. 7.30 vak. Jonkeru baznīcā.

ČIKAGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā.

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

13. martā dievkalpojums pl. 11. Māc. A. Rautenšilds.

16. martā, pl. 7 vak. evaņģelizācija baznīcas zālē.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2246. Māc. V. Līventāls, tālr. WE 3 - 9326.

LOSANDŽELOSA

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 9-6079.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 391 Burlingame Ave.

12. martā, plkst. 6 vakarā dievkalpojums, pēc tam kopas pilnsapulce. Pēc pilnsapulces sadraudzības vakars ar referātu „Dievs un visvarenais cilvēks". Vēlami groziņi.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2032 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā, Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

OKLENDA

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

13. martā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

27. martā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusts ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā.

20. martā, plkst. 11 dievkalpojums.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 732.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

KAKTIŅŠ

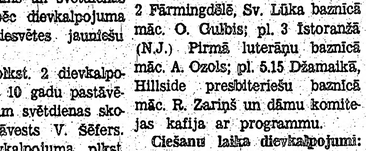

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmaterālu u. c.) Lādzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Viru koŗa VIESTURS

33 RPM skaņu plate

21 DZIESMA — IEDZIEDĀTAS NO 1959. — 1965. GADAM.

Dabūjamas DV grāmatnīcā — 491 College St., Toronto 4.

Cena $4.50 + 3% tirdzniecības nod. Ontario prov.

Mēs sakaujam cenas

Dzīve iet uz augšu. Kāpj cenas, kāpj nodokļi, kāpj gaisa temperatūra aiz loga. Marts! Manā virtuvē bija pamodusies pirmā muša. Viņa pacēlās no tukšās viskija pudeles, kuŗas kaklu bija aplozņājusi apkārt un apkārt, pētīdama, kas varētu slēpties aiz tumšā stikla, tad pieplaka desas struņķim uz virtuves galda un tā palika. Nē, beigta viņa nebija, varbūt — tikai noreibusi. Es pacēlu roku, bet bez slepkavības nodoma. Muša aizlidoja.

„Tu laikam sapņo; liekas, tāds kā paģirains vēl?..." saklausīju kādu balsi, kuŗu pazinu jau gadiem ilgi, bet visas tās intonācijas vēl tagad nebiju iemācijies. Nekāda agresija šoreiz nelikās.

„Muša," es teicu.

„Agrāk es tev biju Mušiņa, nu tikai muša," balsī ieskanējās pārmetums.

„Nē, īsta muša; aizlidoja."

„Un es, laikam, esmu tev neīsta, ko?" balss drusku iedrebējās. „Zinu jau, ka esmu kļuvusi tev vienaldzīga..."

„Nē, nē — arī tu lido; seviški ja veikalos izsludinātas kādas izpārdošanas..."

„Es lidoju par savu naudu, bet tu kūko virtuvē un ķer mušas. Labāk sataisies un brauksim!"

„Kur tad atkal jāskrien?"

„Nekur nav jāskrien, jābrauc. Jāapskata jaunais Blūra pazemis, lai zinu uz dauntaunu aizbraukt, kad būs pavasaŗa izpārdošanas."

Ar jauno pazemes vilcienu aizskrējām uz nepareizo galu. Ilgi klīdām pa apakšzemes un gaisa ejām, kamēr nonācām perona otrā pusē, kur vilciens brauca pretējā virzienā. Kāpdams un klupdams pa slīdošajām kāpnēm un dauzoties pa pazemes ejām, biju apdauzījis arī galvu. Kad par to sūdzējos savai Mušiņai, cerot saņemt kādu līdzjūtības vārdu, viņa vienaldzīgi atbildēja:

„Tēv jau tā galva citāda nekad nav bijusi."

„Tad jau nav vērts vairs uzmanīties," atzinos.

„Tikai pielūko, ka tev nav jāatbild par pilsētas mantas bojāšanu," Mušiņa brīdināja. Tas bija atkal prātīgs vārds, kuŗu no viņas dzirdēju.

Ar pusaudžu baru, kas ar vienreizēju samaksu vizinājās pa pazemi no viena pilsētas gala uz otru, no ziemeļiem uz dienvidiem, no austrumiem uz rietumiem, priecīgi ieņēmām ērtākās vietas un ieelpojām svaigo kalnu un krāsu piesmaržoto pazemes gaisu, kas, vilcienam pa tuneli skrejot, ietriecās vagonos.

„Kāpsim nu laukā," Mušiņa iebukņīja man ar cimdoto roku pa sānu. „Un skaties, lai automatiskās durvis tev neiekļeŗ mē teļa stūri; dzīvību arī neesi apdrošinājis!"

„Kā ne, latviešu bankā, par veseliem divi simtiem!" protestēju, bet Mušiņa to nedzirdēja.

„Tagad paklausies, ko tev teikšu," Mušiņa uz ielas pieturēja man pie elkoņa.

„Es jau visu laiku klausos," paskaidroju.

„Bet tu nekā nedzirdi."

„Būs jāiegādājas kāds ausu pastiprinātājs."

„Nepļāpā, tu neesi nekāds sapulču runātājs," Mušiņa pieveda mani pie liela loga. „Pēc pirmā aprīļa cenas būs augšā, jauna takse. Tā mums jāsakauj, visas avīzes tā raksta."

„Esmu jau diezgan izkāvies pa grāvjiem," spurājos pretī.

Tagad Mušiņa bija nedzirdīga. „Paskaties to te," viņa teica.

„Jāuns auto..."

„Nu, tā — tagad iesim iekšā un apjautāsimies par cenām, kamēr vēl iespējams nopirkt,— pēc dažām nedēļām tu ar savu naudu varēsi iztapsēt istabas."

Iegājām.

Glīti ģērbies un sasukājies vīrs mums steidzās pretī kā vecs paziņa, mīļš kā brālis. „Vārds, uzvārds, adrese, telefona numurs?" viņš savā bunkurā atsedza biezu mapi ar līguma formulāriem.

„Bet mēs tikai tāpat, paintereset ies, tā pa cenām drusku," kāpšļos pretī.

„Nav ko interesēties, drīz jūs par savu naudu varēsit vairs tikai zobu pulveri nopirkt," iesmaržotais vīrs sāka runāt tāpat kā mana Mušiņa. „Laika pavisam maz!"

„Nu tad dariet kā gribat," padevos liktenim.

„Šis automobiļu maksās jums tikai..." un pārdevējs nosauca cenu. „Vai jūs savu vāģi dosit iekšā?"

„Es jums tiešām gribētu iedot," man piesāli valgi. „Jums ir automobilis, bet man tikai vāģis!"

Pārdevējs to nedzirdēja. Nosauktā cena tiešām bija ļoti zema, kā jau brālim.

„Nu redziet, ui jūs vēl gudrojiet," brālis pārmeta.

Mušiņa priecīgi sasita rokas: „Rakstīe tik' līgumu," viņa gavilēja.

Brālis rakstīja. Pats auto jums maksās tik, tad vē drusku pielikumi. Jūs taču nekuksīt bez riepām, glītākas ir ar balto apmali. Tās — tik! Jā, un bremze. Jums auto kādreiz būs arī jāaptur, spēka bremzes visdrošākas.— Tik! Stūre arī vajadzīga, ar ko tad jūs stūrēsit? Vajadzīga spēka stūre, laba pi parkošanas un griezieniem, seviški, ja dāma brauc.— Tik! Bez motora arī nebūs nekāda braušana, es domāju — stiprāka. Jūs jāpiemaksā. — Tik! Stāvus jūs arī negribēsit braukt, nav jau mēslu vedamais laiks. Labi sēdekļi, protams, dārgāki.— Tik! Motors pats no sevis arī nedarbojas. Vajadzīga laba baterija, kas to iegriež. Ar standartbateriju, kuŗu dodam līdz, jūs varēsit aizbraukt uz bodi tikai pēc cigaretēm, bet atpakaļbraucienam būs jāsauc vilcējs. Ar labu bateriju mēs gribam ietaupit jūsu naudu.— Tik! Jūs esat smēķētājs? Vismaz tāds būs kāds no līdzbraucējiem, jūs jau nebrauksit vienmēr kā mūks viens pats. Smēķētājiem nekad nav sērkociņu. Vajadzīgs cigarešu aizdedzinātājs. — Tik! Jūs jau zināt, ka par satiksmes apstākļiem braucēji tiek informēti pa radio. Arī jūsu automobilim tas nepieciešams. Radio — tik!"

„Tik, tik, tik un tik!" es beidzot eksplodēju. „Pēdīgi jūs man liksit samaksāt arī par gaisu, kuŗu automobili elpoju!"

„Jā, pavisam piemirsu,— mums ir arī ļoti labi gaisa atvēsinātāji, vasaras komfortam. Atvēsinātājs tikai — tik! Jūs būsit lieliski apgādāti un ietaupīsit naudu!" brālis bija gādīgs, gandrīz kā īsts brālis.

Es saķēru savu Mušiņu pie rokas un teicu: „Līdīsim atpakaļ pazemē!"

„Tikai neapdauzi atkal galvu," viņa brīdināja.

Jukums Jekums

VAI PADOMJU TAUTSAIMNIECIBA NOTIKUSAS PARMAIŅAS PĒC STAĻINA NĀVES?

The Soviet Economy.. Since Stalin" by Harry Schwarz, J. B. Lippincot Co. (Kanadā — Mac Clelland and Stewart Ltž.) izdevums, 256 lp., cena — $6.00.

Autors, kuŗa secinājums vairāk nekā citu sovjetologu sprieduma cenšas atspēkot Pad. savienībā, analizē sarkanās imperijas pašreizējās samniecības grūtības un meklē to cēloņus, apgaismojot padomju saimniecības politikas nospraustos mērķus, atzīmējot visai objektīvi arī tās sasniegumus, bet nesaudzīgi atsedzot neveiksmes. Vispirms autors apskata laiku no 1953 gada (Staļina nāves gads) līdz 1958. gadam, kad tagad aizmirstais komūnistu balamute Ņikita solījās „apbedīt" ASV. Pasvitrots, ka Chruščova notronēšanas galvenie iemesli meklējami saimniecisko neveiksmju laukā. Autors neaizmirst atzīmēt arī sasniegumus, lai cik niecīgi tie bijuši. Tas arī visai pārliecinoši pierāda, ka Chruščova pēcteču liktenis ir atkarīgs no veiksmēm vai neveiksmēm saimniecības laukā.

AKL

Pavasaŗa jaunās LATVJU GRĀMATAS

Lielajai mākslas izdevumu serijai pievienojas 2 jaunas vērtīgas grāmatas:

Longa rom. 3 daļās — **DAFNIS UN CHLOJA**, Krāsiņa grafikas un kokgrebumi $5.25

P. Klāna nov. — **PUSNAKTS VIESI**, Geistauta ill. $6.80

jaunā izdevumā —

R. Blaumaņa **RAKSTU** 7. sējums $3.90

LATVIEŠU TAUTAS TEIKU UN PASAKU 6. sējums $7.80

J. Zeibolta **RAKSTU** 4. sēj. rom. — **CAURIE ZIEDI** $3.90

Eglītes un Kleinas sak. **KLAVIEŖU SKAŅDARBI IESĀCĒJIEM**, vingrinājumi, tautas dz., etīdes un citi skaņdarbi $6.80

Lielākais tāda rakstura mūzikas izdevums trimdā.

tālāk —

LATVIJA 50 GADOS — LATVIA IN 50 YEARS

lielākais izdevums par Latviju, kāds jebkad sagatavots.

otrā lielā grāmata par Bēthovenu

Fr. Bārdas dzeju lielizdevums

J. Jaunsudrabiņa pēdējā grāmata

Tuvāku informāciju skatiet mūsu jaunajā cenrādī. Tanī atradīsit vēl daudz citu lietu, kuŗu nav nevienā grāmatnīcā.

Pasūtinājumiem apgādā pilna atlaide.

LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iowa

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. martā — plkst. 8 vakarā plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway telpās, 100 The Queensway. Ieeja pret ielūgumiem. Rīko Toronto korporāciju kopa.

12. martā — pl. 8 vak. plkv. O. Kalpaka atceres vakars Latviešu namā.

13. martā — pl. 5 p.p. garīgs koncerts Sv. Jāņa baznīcā, 200 Balmoral Ave.

19. martā — pl. 6.30 Latviešu kanča invalidu apvienības karoga iesvētīšana Latviešu namā.

20. martā — pl. 4 p.p. Latviešu namā Literāri - mūzikāla pēcpusdiena. Jaunsudrabiņa balvas pasniegšana Margaritai Kovaļevskai. Jaunās Gaitas un Preses biedrības sarīkojums.

25. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā viesa no Zviedrijas, PEN kluba pr-ka plkv. A. Plensnera referāts. Rīko DV Toronto nodaļa.

31. martā, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars: „Kas bija un ir Jēzus Kristus?" Māc. R. Ekšteins.

3. aprīlī — 19. Tērvetes skautu vienības gadasvētki Latviešu namā.

16. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja latv. ev.-lut. draudzes koŗa 14. gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

16. aprīlī — pl. 7.30 vak. DV futbolistu balle Latviešu namā, 491 College Street.

23. aprīlī — plkst. 7.30 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē TLTA ģimnazijas atklāts audzēkņu vakars ar Hamiltonas latviešu ģimnazijas teātŗa viesizrādi.

23. aprīlī — pl. 8 vak. Parkdale Collegiate vīru ansambļa „Kalvis" gadskārtējais koncerts.

28. aprīlī, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars: „Milestība, naids, bailes, dusmas un citas emocijas." Māc. R. Ekšteins.

30. aprīlī — gadskārtējais vīru koŗa Viesturs koncerts ar balli Latviešu namā.

1 maijā — pl. 3 p. p. Igauņu namā Ģimenes dienas sarīkojums. TLB sestdienas skola.

7. maijā — plkst. 7.30 Klīvlendas latviešu koŗa koncerts Parkdale Collegiate zālē. Diriģents J. Ūdris. Koncertapvienības sarīkojums.

26. maijā, pl. 8, Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars: „Dumpīgā pasaule un Dievs". Māc. R. Ekšteins.

28. maijā — plkst. 7 Sv. Andreja baznīcas telpās Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas 10. izlaiduma akts.

4. jūnijā — pl. 10 no rīta Latviešu namā TLB sestdienas skolas izlaiduma akts.

HAMILTONA

12. martā — pl. 7.30 Karnevāls Pigbridžā jaunajā Terminal Tower celtnē. DV sarīkojums.

26. martā — pl. 7 pulkv. A. Plensnera referāts HLB namā, 16 Queen St. N. Pēc referāta grozinu vakars. DV sarīkojums.

17. aprīlī — Hamiltonas Daugavas vanadžu pavasaŗa sarīkojums Rainbow zālē Ilgas Breikšas vadībā.

NIAGARA

16. un 17. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju **Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $** .....

..... **abonementa uzsākšanai / pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)**

Parakstis .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

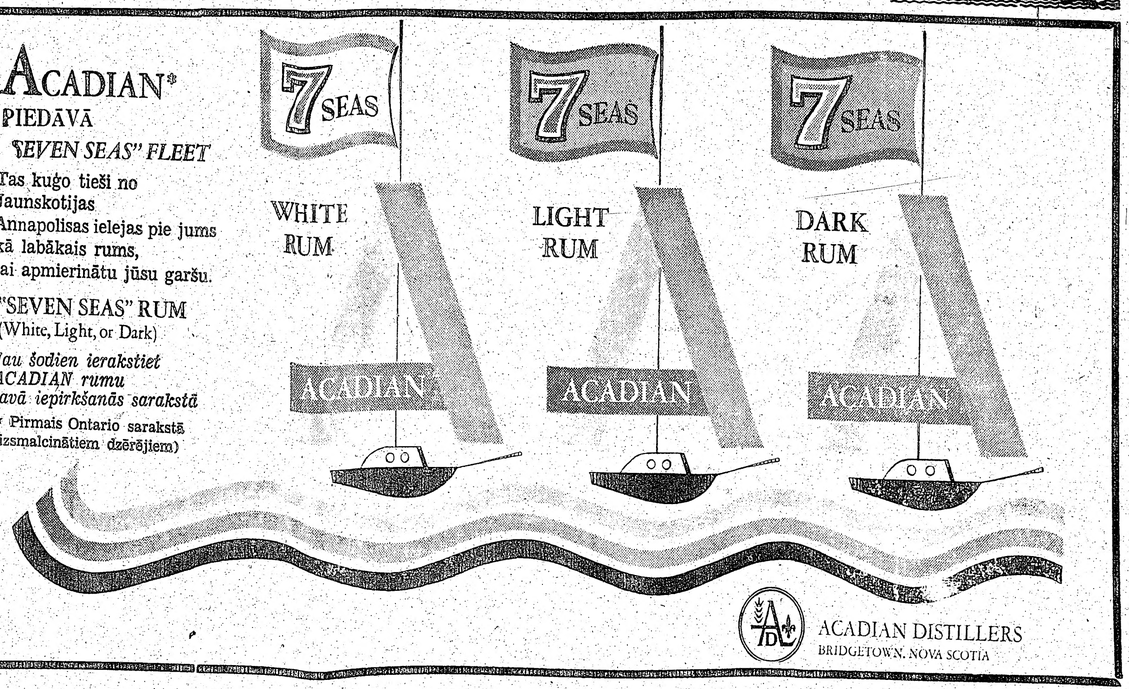

Caur Sarkano Krustu

cilvēki palīdz cilvēkiem

Atkal dabūjama skaņu plate

LATVIEŠU TAUTAS DZ

paša kokles pavadījumā iedz

Antons Kivlenieks.

Pieprasīt 964½ Bloor St. W. Toronto 4, O

Cena $5.— Ont. prov. + 15g PS

PIGBRI KAR

notiks 12. martā pl. 7.30 vak Holiday Inn Pavilion Ball R

MASKU GODALGOŠANA. A

IEEJA: $3.00 BABEK

Apmeklēt lūdz HAMIL

SŪTIET pārtikas La

MŪSU STANDARTSAIŅI

Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti
1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mā
1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2
1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karame
garšu .....

Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu mil
—

Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no k
ces tik, cik vēlaties, vai arī tikai vie
—

Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti
2,5 kg bekona, 2 kg rīsu ..... —

Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots —

Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti
4,5 kg riss, 4,5 kg cūku tauku .... —

Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti
2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona —

Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots —

Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta be
—

Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto

Nr.41 2 kg cukura, 4.5 kg bekona, 2 kg rīsu —

Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots —

Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 k
—

Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots —

Nr. 45 8 kg cūku taukī, 9 kg eksporta bēkona, žā

PĀRTIKAS PARAUGSA

1—8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes ...
2—2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2
kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 kg
3—2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku
žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg ...
4—iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg ...
5—20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cuk
6—9 kg mannā vai baltie kriešu milti (svar
pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cigare
7—42 mārc. (19 kg) smalkā cukura .....
8—19 kg milti vai mannā (svars no katra pē
tāja vēlēšanās) brutto 20 kg .....
9—20 mārc. (8.5 kg) augstākā labuma kausēt
ki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg .....
10—20 mārc. (8,5 kg) žāv. cūkas speķis,
sviests 0,5 kg paciņās (pēc pasūtinātāja
brutto 10 kg .....
11—0,5 kg sviesta, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu
gr. rozīnes, 200 gr šokolāde, 80 cigaretes
1 kg tauku, brutto 5 kg .....
12—iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg ...
13—2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1
kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolāde,
jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg
14—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg ...
15—2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta ka
kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr
kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto
16—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg ...
17—9 kg rīsi, brutto 10 kg .....
18—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg .....
19—9 kg milti, 4 kg rīsi, 6 kg cukura; 20 kg

Ar pīpi uz jumta

Latviešiem ir piekrišana kā baznīcu kalpotājiem. Vismaz zināms, ka pusducis latviešu strādā Ņujorkas amerikāņu baznīcās vai sinagogās. Betlemes baznīcā Bruklinā, kur notiek latviešu dievkalpojumi, nesen darbā pieņemts apkalpotājs Meņģelis, bet pirms dažiem mēnešiem par ērģelnieku šīs baznīcas zviedru draudzē sācis strādāt komponists Bruno Skulte. Pēc mācītāja A. Ozola novērojumiem, viena atšķirība tomēr esot amerikāņiem un latviešiem: amerikāņi, pārvācoties uz jaunu dzīvesvietu, prasot, kur esot tuvākā baznīca, latvieši to aizmirstot. Pēc Eziša novērojumiem, ne katru reizi uz latviešiem tas attiecināms, jo ir ģimenes, kas nopirkušas savas jaunās mājas tikai tāpēc, ka tās atradušās Jonkeru baznīcas apkārtnē, un ir ģimenes, kas par šādiem pirkumiem domā, cerot māju drīzumā šai rajonā iegādāties. Šo izvēli varētu arī ietekmēt rajonā dzīvojošais latviešu nekustamu īpašumu padomnieks E. Vērmelis, kuŗš ieteica arī Jonkeru baznīcas izvēli.

☆

Liekas, ka senais latviešu mūzikas instruments kokle iekaŗo jauno ASV latviešu sirdis. Kokļu ansambļa koncerts Ņujorkā bija pulcinājis pilnu zāli ar klausītājiem, un krietns skaits palika vēl ārpusē. Jūsmīgas atsauksmes nāk no Čikagas, kur kokļu ansamblis piedalījās Kultūras dienu koncertā. Pavasarī ansamblis apsolījis koncertu Ņujorkas svētdienas skolām, iespējams divās vietās. Koncerta pieprasījumi ienākuši no vairākām citām vietām: šai pavasarī ansambli gaida bostonieši, tāpat ir ielūgumi no ASV vidienes. Tā kā visi ansambļa dalībnieki strādā algotu darbu, radušās grūtības koncertu gribētājus apmierināt. Pastāv iespēja, ka ansambļa dalībnieki, varbūt, varētu dabūt atvaļinājumu vienā laikā, lai tad apceļotu ASV vidienes latviešu centrus.

☆

Bez Latvijā dzimušu vīru ietekmes nav palikušas arī Ņujorkas augstākās mācības iestādes. Ņujorkas pilsētas universitātē drīzumā lekcijas sāks lasīt 1909. gadā Rigā dzimušais Izija Berlins. Divdesmitajos gados viņš no Rīgas izceļoja uz Angliju, kur 1957. gadā saņēma sēra titulu. Bez priekšlasījumiem Berlinam paredzētas arī radiolekcijas, viņš sarakstījis arī vairākas grāmatas. Ņujorkieši tomēr nav varējuši aprast ar viņa ātro runāšanu, jo Berlins angliski runā četras reizes ātrāk nekā normāli.

☆

Amerikas latviešu apvienības valdes sēdes un kongresi ir atklāti, kuŗos var piedalīties ikviens, kas to vēlas. Kongresos ierodas parasti vietējo koloniju latviešu pārstāvji, bet valdes sēdēs „brīvklausītāju" nav bijis. Valdes sēdes laikrakstos nav izziņotas, tādēļ par tām parasti zina tikai ALAs valdes un revīzijas komisijas locekļi, kā arī trīs laikrakstu pārstāvji. Ja šīs sēdes izziņotu, varbūt rastos arī cilvēki, kuŗiem patiktos noklausīties gudru vīru valodās, karstos debašu brīžos varētu iečukstēt kādu labu padomu. Daži valdes sēžu posmi ir bijuši slēgti, kad prese gan nav laukā dzīta, bet sēdes gaita nav protokolēta, prese par to neko nav arī rakstījusi.

Ezītis

Caur
Sarkano Krustu

cilvēki
palīdz
cilvēkiem

Atkal dabūjama skaņu plate 12" LP
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS
paša kokles pavadījumā iedziedājis
Antons Kivlenieks.
Pieprasīt 964½ Bloor St. W. Toronto 4, Ont. Canada.
Cena $5.— Ont. prov. + 15¢ PST.

PIGBRIDŽAS
KARNEVĀLS
notiks 12. martā pl. 7.30 vak. Hamiltonā, Terminal Towers
Holiday Inn Pavilion Ball Room, blakus Sheraton hotelim.
MASKU GODALGOŠANA. ATSPIRDZINĀJUMI. LOTERIJA.
IEEJA: $3.00 BABEKAS deju kapella.
Apmeklēt lūdz HAMILTONAS VANADZES, UN VANAGI

Brālēns MEKLĒ
OZOLU Imantu,
Jēkaba dēlu,
dzimušu Tukuma apriņķī.
Lūdz viņu pašu, vai tos, kas zina viņa adresi, zvanīt 691—7121, vai rakstīt:
K. Purmals,
491 College St.,
Toronto 4, Ont.

MŪSU LAIKRAKSTA
atsevišķi
numuri dabūjami
Toronto latviešu
veikalos.

Plkv. O. Kalpaka atceres sarīkojums
Kanadas DV delegātu sanidojuma ietvaros sestdien, 12. martā, pl. 8 vak. (precīzi) Latviešu namā Toronto, 491 College ielā.
Programmā kalpakieša K. Taņņa referāts, dzejnieces Valentīnas Hermanes skandējumi.
Ar dziesmām kuplinās vīru dubultkvartets KALVIS dir. J. Dzeguzes vadībā.
Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.
TURPAT pl. 9.30 vak. DV delegātu
SADRAUDZĪBAS VAKARS
Piedalās DV teātris Kanadā. Saviesīga dzīve.
Ieejas maksa $2.—, tajā ieskaitīti arī vanadžu gatavotie uzkožamie un kafija.
VISI LAIPNI IELŪGTI.

Mūsu mīļais vecdraugs ārsts pulkvedis-leitnants
JĀNIS MANASS
miris 1966. g. 22. februārī, Sidnejā, Austrālijā.
Zvani zvana, lēni zvana;
Viens pēc otra iet uz dusu
Piekusušie draugi klusu . . .
Sēro akadēmiskā vienība LĪDUMS

Jānis Brūklis
dzimis 1900. g. 20. janvārī Latvijā, miris 1966. g. 18. februārī Kanadā
Ak, retākas rindas
Ik gadus mums tiek . . .
DV BĒRU FONDS

SŪTIET pārtikas un tekstīliju dāvanu saiņus saviem piederīgiem un draugiem Latvijā. Jūsu dāvana viņus iepriecinās un stiprinās rītdienā.

MŪSU STANDARTSAIŅI — CENAS US DOLAROS

Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu ..... $ 39.90
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 51 mārc. $ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. $ 24.80
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu ..... — 20 mārc. $ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku .... — 40 mārc. $ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. $ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. $ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc. $ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4.5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 20.90
Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 36.50
Nr. 45 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bēkona, žāv. 38. mārc. 49.50

PĀRTIKAS PARAUGSAIŅI

1—3,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes $17.95
2—2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 kg 18.50
3—2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg 19.75
4—iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 32.00
5—20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura 15.60
6—9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cigaretes, 10 kg 16.00
7—42 mārc. (19 kg) smalkā cukura 24.00
8—19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg 22.70
9—20 mārc. (8.5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg 25.00
10—20 mārc. (8,5 kg) žāv. cūkas speķis, bēkons vai sviests 0,5 kg paciņās, (pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 10 kg 32.40
11—0,5 kg sviesta, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr. rozīnes, 200 gr šokolāde, 80 cigaretes. 1 kg tauku, brutto 5 kg 22,75
12—iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 38.50
13—2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg 33.45
14—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.00
15—2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg 38.80
16—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.90
17—9 kg rīsi, brutto 10 kg 16.90
18—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 26.00
19—9 kg milti, 4 kg rīsi, 6 kg cukura; 20 kg 26.65

MŪSU ĀTRIE GAISA PASTA SAIŅI

Apsveikumu un steidzamos gadījumos izmantojiet mūsu ātros gaisa pasta saiņus, ko sūtām ar gaisa pastu bez piemaksas. Norādiet vēlamās krāsas un lielumus. Šiem saiņiem varat pievienot sīkākus priekšmetus, kā zeķes, lakatiņus, pildāmspalvas, smaržas, rotas lietas, bārdas skujamos aparātus, asmeņus u.t.t., svarā līdz 300 gramiem.

Kungiem — US $
A-1 1 Šveices cēlērauda rokas pulkstenis ar piemērotu ādas siksni, 1 nailona triko virskreklis, 1 zīda kakla saite, 2 pāri nailona krepa zeķu. 41.— + Licence un porto 7.80 = 48.80
A-3 1 vilnas kaklauts, 1 labas kvalitātes poplina virskreklis, 1 zīda kakla saite, 1 pāris ādas cimdu ar vilnas oderi, 6 glīti kabatas lakatiņi, 2 pāri nailonkrepa zeķu ar vilnas oderi 29.- + Licence un porto 7.80 = 36.80
A-7 2 nailona virskreklī, 1 kakla saite, 2 p. nailona krepa zeķu, 1 p. ādas cimdu, 6 kabatas lakatiņi 30.- + Licence un porto 7.80 = 37.80

Dāmām — US $
A-2 1 Šveices zelta pulkstenis luksa izveidojumā ar glītu kordeļsiksni, 1 skaists zīda galvas lakats, 1 nailona apakškleita ar mežģīnēm, 2 pāri smalku nailona zeķu 43.— + Licence un porto 7.80 = 50.80
A-4 2 m nailona drānas blūzei, 1 pūkains, silts („mohair") vilnas plecu lakats, 1 skaisti musturots zīda galvas lakats, 1 nailona apakškleita, 2 p. nailona zeķu (krepa vai neirstošās) 27.— + Licence un porto 7.80 = 34.80
A-8 12 m nailona drānas, 2 nailona apakškleitas, 2 zīda galvas lakatiņi 48.— + Licence un porto 7.80 = 55.80
Nailona drānas varat sadalīt pēc savas izvēles: piemēram, 3x4 metri kleitām, 2x6 m garām kleitām un 2 m blūzei vai citādi.

20—1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg 33.00
21—iepriekšējais sainis dubultots, ar pavisam 200 cigaretēm, 20 kg 56.00
22—SVĒTKU SAINIS — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nescafé," 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karmeles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes 21.80
24—SVĒTKU SAINIS — iepriekšējais sainis dubult. 35.90
24—SVĒTKU SAINIS — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr. pupiņu kafija, 454 gr. kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes 30.00
25—SVĒTKU SAINIS — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu 53.00

Kanadas valūtai jāpieskaita 8%

Rakstiet: DV Grāmatnīcai — Sainīšu nodaļai, 491 College Street, Toronto 4, Ont.
Tuvākai inf. zvaniet 921—7121.

Out of FiveDay Prison Cell
Poems by H. B. Atoms
Illustrated by Latvian artists.
$1.00.
BALTIC PRESS
6552 S. Sacramento, Chicago, Ill. 60629

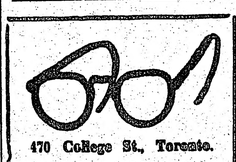
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIKIS LUNSKY

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS - NOTARS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

IGAUŅU OPTIKIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTĒM. ZEISS STIKLI.
Speciāls atlaide sūtījumiem uz dzimtenei.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1498. Toronto.

ATKAL DABŪJAMA LP—skaņu plate
Latviešu tautas dziesmas un dejas
iedziedājis A. Kivlenieks
paša kokles pavadījumā.
Cena $5.— + 3% PST
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Niedra — Trīs laimes meklētāji, rom. $4.00
Ed. Vilde — Rūgtā laime, rom. $3.80
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom. $4.50
I. Gubiņa — Gandrīz karaliene, rom. $4.00
A. Dziļums — Aklā ezera velns, rom. $5.00
P. Karells — Barbarossa $7.00
Aspazija — Drāma $8.60
Aspazija — Lirika $8.60
Aspazija — Proza $8.60
ABECE — lasāmgrāmata I klasei $3.00
Latvju dziesmas ar notīm $4.80
Mazais katechisms $0.50
Anšl. Eglītis — Pēdējais raidījums, rom. $4.50
Anšl. Eglītis — Sveiciens Ofijai Ozo $5.00
Z. Mauriņa — Trimdas traģika $5.50
I. Grebzde — Māsas, rom. $6.00
Rembrants — Dzīve un darbi $6.80
J. Konters — Vīri un sievas, puiši un meitas, parunas, miklas un sakāmvārdi $2.80
Ģen. O. Dankers — Lai vēsture spriež tiesu, atmiņas $4.50
A. Šilde — Bez tiesībām un brīvības $7.50
A. Bērziņš — Unpunished Crime $5.75
Dz. Zeberiņa — Cepumi — kā nekad! $5.50
H. Bells — Biljards pusdesmitos, rom. $4.00
G. Janovskis — Bez ceļa, impresijas $3.50
B. Grunde — Saules un sala grāmata, pasakas ar M. Kovaļevskas ilustrācijām $3.80
T. Krūka — Silaines mežs runā, pasakas ar A. Robežgruntnieces ilustrācijām $2.80
E. Ķezbere — Koncerts, dzejoļi $3.00
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dzeja $3.00
J. Kārkliņš — Pūcesspiegelis II d. $5.00
J. Rainis — Jāzeps un viņa brāļi, angļu v. $5.50
M. Ausala — Patiesības vīns, dzej. $3.50
N. Kalniņš — Laipu licēji, rom. $5.50
Latvijas universitāte $7.50
S Lazdiņa — Uz mājām, rom. $4.50
A. Apse — Klosterkalns, stāsti $3.00
E. Lēmane — Suņa roze, stāsti $3.50
J. Dikmanis — 60 sporta gadi, atmiņas $3.50
E. Dunsdorfs — Saktu stāsti, vēst. $4.00
J. Norvilis — Garīgu koŗa dziesmu krājums $1.75
Elv. Leja — Tuksneša augs, dzejoļi $3.50
A. Zīlīte — Mīklas un pasakas $3.00
Prof. Dr. P. Jurēvics — Idejas un īstenība, esejas $6.00
Latvju raksti I d. $37.50
Latvju raksti II d. $37.50
4. Latviešu Dz. Svētku Kanadā — albums $3.00
A. Priedītis — Ķīniešu lirika $3.20
V. Hermane — Ēnu robežās, stāsti $3.20
J. Vanags — Skumju mētelis, dzeja $3.00
J. Simsons — Vorkutas gūstekņa stāsts $6.50
Vincs Ramons — Putekļi sarkanā rietā, romāns $4.50
K. Ķezbers — Dr. Applebija kalpi, stāsti un noveles ... $4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas IV sēj. $7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas V sēj. $7.80
K. Ieviņš — Saules dārzā, rom. $5.00

dabūjamas DV grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

SPORTS

LATVIEŠU JAUNIEŠI PIEVEIC AUSRU

Toronto starptautiskās svētdienas līgas spēles basketbolā tuvojas nobeigumam. Jaunatnes grupā pagaidām ļoti labi veicies Toronto Latviešu YMCAs pieciekam, kas pusfinālā divās spēlēs pārspēja lietuviešu Aušras vienību un iekļuva finālā, kur latviešu zēnu pretinieks būs igauņu Kalev piecnieks.

Pirmā pusfināla spēlē latvieši bija uzvarējuši ar 18 punktu pārākumu, kas ļāva pamatoti cerēt, ka otrā sacensībā, arī pretinieka uzvaras gadījumā, lietuvieši vairs nespēs lielo punktu starpību izlīdzināt. Zināmas bažas tomēr radās, kad sacensības dienā YMCAs pamatsastāvā iztrūka Treiguts un Udrovs. Vienība darbojās tomēr labi, kaut arī 1. ceturksnī likās mazliet nedroša un bija bez veiksmes iemetienos. Tālākajā sacensības gaitā Pilskalnieša un Daugavieša enerģiskā un stabilā spēle visas bažas tomēr izklīdināja: 1. puslaika vidū latvieši pārņēma vadību, kuru paturēja līdz sacensības beigu svilpei. Ļoti mērķtieciģi spēlēja arī Vitauts Akers, kas kopā ar Pilskalnieti veidoja stabilu aizsardzību. Teicami cīnījās arī pārējie spēlētāji.

Augumā brašie brāļi Zvilnas šai sezonā spēlē daudz labāk, abi labi arī iemetienos, kaut dažkārt bumba vēl „nelīp" Isti pie pirkstiem, kādēļ neizmantota paliek viena otra izdevība groza gūšanai. V. Innuss spēlē centīgi, bet reizēm zaudē bumbu, nepareizi driblējot, kad tiesnesis nosvilpj bumbas „nešanu". Pa reizei viņš arī neiedrošinās no brīva stāvokļa doties uz grozu, bet met „tālo". Šai spēlē šie tālie metieni „sēdēja", izvirzot viņu par otru labāko punktu guvēju. Pēdējā ceturksnī laukumā bija arī Visvaldis Ziediņš, kas, liekas, varētu kļūt par teicamu basketbolistu, ja vien šim sporta veidam pievērstos nopietnāk. Viņš ir braša auguma, ātrs un prot arī mest. Lietuvieši izrādījās ļoti ķeksīgi iemetienos, bet YMCAs zēni viņus neatlaidīgi sedza, nedodot daudz izdevību bumbu raidījumiem grozā.

Pelnīto 72—52 (29—24) uzvaru Latviešu YMCAs vienībai izcīnīja: E. Pilskalnietis — guva 18 punktu, V. Innuss — 15, J. Daugavietis — 14, V. Akers — 9, T. Zvilna — 8, V. Ziediņš — 6 un P. Zvilna — 2. Pavāji latviešu zēni gan izpildīja soda metienus, punktu guvumā pārvēršot tikai 30 procentu.

Z. Z.

Jānis Celms nesen Sietlā uzvarēja 8 jūdžu apvidus skrējienā 45:26.0 min. laikā, par ko ziņoja arī visi vietējie amerikāņu laikraksti. Nākošais J. Celms starts notika kanadiešu starptautiskās sacīkstēs Vankuverā. Uzņēmumā Jānis Celms redzams pēr nā gada Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstēs A. Zaķa laukumā Stofvillē. Foto: J. Liģers

ASV aizsardzības ministrs Maknamara paziņojis, ka Dienvidvietnamā stacionētie amerikāņu spēki skaita ziņā palielināti par 20.000 vīru — uz 235.000. Ja tuvākajā nākotnē izrādīsies nepieciešams, karavīru skaitu palielinās uz 350.000. Tā panākšanai rezervisti aktīvā dienestā tomēr nebūs jāiesauc. ASV senāta ārlietu komisijai aizsardzības ministrs paskaidroja, ka sagaida komūnistu cīnītāju skaita pieaugšanu par 50% vēl šai gadā. „Tas nozīmē, ka ar pašreizējiem 235.000 vīriem Vietnamā nepietiks!"

KONTAKTI

(Pārnesums no 1. lpp.)

jākoncentrējas tiem kontaktiem, kurus varētu visi atzīt un veicināt. Tā būtu kontakta uzņemšana un informācijas apmaiņa ar tiem spēkiem, kas šobrīd Latvijā darbojas kā politisks pretestības faktors. Sporadiskas ziņas un pārnācēju stāsti liecina, ka šāda nacionāla pretestības kustība pastāv, bet jūtas ļoti vientuļa, jo trūkst kontakta ar ārpasauli.

Šādu sakaru uzturēšanu ar tautu okupētajā Latvijā varētu apzīmēt par mērķtieciģu kontaktu, kas kalpotu tikai mūsu tautas atbrīvošanas interesēm, malā atstājot bēriniekus, nesaprastus intelektuāļus un sarkanos līdzskrējējus. Pēdējo savaldīšanai un tiesāšanai patērējam par daudz spēka un vārdu, kuŗi mums daudz vairāk noderētu konkrētu plānu iedzīvināšanai. Mums netrūkst arī visu trimdinieku atzītu politisku organizāciju, kas varētu uzņemties šādu mērķtieciģu kontaktu izveidošanu. Še pirmām kārtām varētu domāt par BPLA. Tās daļēji federatīvā uzbūve rada lajmīgo situāciju, ka ikvienā trimdas zemē BPLA izdotās vadlīnijas varētu īstenot arī praktiskā darbā. Uzdevumu skāla mērķtieciģiem kontaktiem ar tautu dzimtenē var būt ļoti plaša. Vispirms, kā jau minēts, stiprināt tautas nacionālo un politiski domājošo spēku. Sniegt informāciju un ziņas par mūsu pūliņiem pasaules forumā, sniegt trimdas kultūrālās vērtības un jaut šajā pusē paceltīes apspiesto balsīm. Lai nebūtu pārprasta šo rindu jēga, jāpiemin, ka mūsu daļa nebūtu skaitīt krievu tankus, lidlaukus un divīzijas. Šos pienākumus daudz sekmīgāk veic citi spēki, kuŗiem savukārt ir svešas mūsu tautas pastāvēšanas problēmas, kuŗas vislabāk varam palīdzēt paši sev.

Šādu mērķtieciģu kontaktu izveidošana nav vienas dienas darbs, nedz arī tūdaļ dos cerētos panākumus. Turpretim ir pierādījumi, ka šai plaksnē daudz kas veicams un ka to līdz šim ar labiem panākumiem veikuši atsevišķi cilvēki, bet bieži bijis iespējams darīt vairāk, taču pēdējā brīdī pietrūcis līdzekļu, materiālu un tīri cilvēciska atbalsta. Kontakta uzturēšana ar ienaidnieka aizmuguri arī nav pāris cilvēku uzdevums, bet gan visu to, kas savā karogā nes brīvības atbrīvošanas vārdu. Šāds darbs prasa arī līdzekļus, bet pilnīgi pietiktu, ja mēs pārdotu vienu lepnu saliešanas namu vai baznīcu. Tad šādu kontaktu uzņemšanu ar tautu dzimtenē varētu nekavējoties uzsākt.

Tikai mērķtieciģi strādājot un rūpīgi plānojot šķirtās tautas jaunus sastapšanās punktus, spēsim par jaunu aizvērt plaši atvērto griežņu asmeņus, reizē pārgriežot visu to, kas mūs šķir, svešo robežsargu ķēdi ieskaitot.

Par praksi šo mērķtieciģo kontaktu uzņemšanai nav uzdevums runāt ne šim rindām, nedz laikrakstiem, kongresiem un salidojumiem. Šāda darba rezultāti nav arī ieganstš lētām avīžu sensācijām. Vārds jādod reālam un aukstam apsvērumam, vārds jādod praktiķim. Kopīgs uzdevums paliek mums visiem: lai nepazaudējam no acīm savu tautu, lai tai nepazūdam pasaules vējos. Un — lai piedzīvojam atbrīvošanas stundu kā vienota tauta kopīgā valstī.

ŠOFERIS VAJADZIGS
latviešu uzņēmumam
5 dienas nedēļā.
Zvani:
363—6496 Toronto

Divas parallēles

BADS INDIJĀ UN NABADZĪBA ASV

Indijā atkal iestājies bada periods, no kā cieš ļoti plašas ļaužu masas. Bada katastrofas Indijā parasti mēģina novērst, lūdzot no citām valstīm pārtiku un līdzekļus. Šādu lūgumu galvenokārt, protams, vienmēr adresē ASV, un arī pašreizējā bada brīdī Indijas jaunā ministru prezidenta Indira Gandija jau lūgusi palīdzību no prezidenta Džonsona Ir skaidrs, ka ASV palīdzību arī neliegs, bet paceļas arvien vairāk balsu, kas prasa, lai Indija parāda, ko pati darījusi nodrošinājumam pret šādām bada katastrofām un kā izlietoti tie vairāk nekā 5 bilj. dolaru, kuŗus indieši jau saņēmuši no ASV dažādu palīdzību veidā. ASV arī uzsver, ka Indirai Gandijai derētu atcerēties sava tēva, kādreizējā Indijas ministru prezidenta Javaharlara Nerū runu, kuŗu viņš teica 1949. gadā: „Man liekas, tiešī apstākļos, ka mēs bez grūtībām arvien saņemam palīdzību pārtikas veidā, ir iemesls, kādēļ neesam nopietni mēģinājuši atrisināt savas problēmas. Tādēļ ir laiks mēģināt mūsu saimniecību izkārtot tā, lai spējam paēdināt savus pilsoņus ar pašu darbu un ražu."

Ja Indiju atkal piemeklējusi ļoti smaga bada katastrofa, tad galvenais iemesls nav apstāklis, ka mēģinājums pašai savas problēmas atrisināt bijis nesekmīgs, bet gan fakts, ka šāda mēģinājuma nemaz nav bijis! Pēc visai dramatiskās runas 1949. gadā, arī Nerū pats drīz vien aizmirsa lauksaimniecības problēmas, sākot draudzēties ar Pad. savienību, lai ar tās palīdzību un ražas pacelšanas vietā uzbūvētu pāris dzelzrūpnīcu. Tās gan pacēla Indijas prestīžu tuvāko kaimiņu acīs, bet ne mazākā mērā neatrisināja biežās bada katastrofas. Jo vairāk Indija ārējās palīdzības līdzekļus izlietoja mākslīgai rūpniecības stiprināšanai, jo mazāk tā domāja par pirmo nepieciešamību — uzlabot lauksaimniecības darba metodes un tā nodrošināties pret bada briesmām. Iestājoties jaunai pārtikas krizei, viss, ko Indija spēja darīt, bija — griezties ar palīdzības lūgumu pie ASV vai kādas citas valsts, kas bija gatava pārtiku dot. Taču pat lielākā palīdzība no ārpuses nespēj ilgstoši novērst pārtikas šaurību Indijā, bet acumirklīga stāvokļa uzlabošanās vienmēr pamudinājusi Jaundelijas valdību atlikt šī pirmās nepieciešamības jautājuma atrisināšanu pašu spēkiem uz vēlāku laiku.

Nav tā, ka ASV Indijai vairs nepalīdz vai negrib palīdzēt. Tomēr redzot, ka sniegtā palīdzība nesekmē pašas problēmas atrisināšanu, Amerikā pamatoti vairojas balsis, kuŗas prasa palīdzēt tikai tiem, kas arī paši mēģina un cenšas savas problēmas atrisināt.

Apmēram līdzīga situācija pamazām rodas arī ASV, kur „nabadzības" problēmu necenšas atrisināt ar darba sagādi, bet gan ar pastāvīgi pieaugošām valsts piemaksām. Sevišķi krasi tas izpaužas krāsaino pilsoņu jautājumā un viņu arvien pieaugošajās prasībās. Zināmas aprindas uzsver krāsaino pilsoņu bezcerīgo stāvokli un prasa to atrisināt ne vien ar tiešām valsts subsidijām, bet arī ar procentuālu darba un amatu sadalījumu, atstājot bez ievērības faktu, ka katrai amata ieņemšanai nepieciešamas zināšanas un darba griba, kā krāsainajiem parasti nav. Šīs aprindas nemitīgi arī uzsver, ka stāvoklis šai jautājumā neuzlabojas vai uzlabojas pārāk lēni.

Uz to atbildi devis saimniecības lietu viceministrs Brimmers, kas norādījis uz faktu, ka bezdarbnieku procents precēto krāsaino un balto pilsoņu vidū ir līdzīgs — 2%! Tādēļ problēmas pamatā galvenokārt ātrodas apstāklis, ka krāsaino ģimenes ātri izirst, ārlaulības bērnu skaits nemitīgi pieaug un turpina pastāvēt grupas, kuŗas jau gadiem ilgi dzīvo no valsts pabalsta, neizrādot ne mazākās intereses meklēt un pieņemt pastāvīgu darbu.

Še, līdzīgi bada katastrofām Indijā, nelīdzēs ne permanenta, ne arvien pavairota palīdzība, bet vienīgi patiesi centieni pašu problēmu atrisināt. Lai to spētu, kotnē.

V. Korsts

Nezāle neiznīkst

Kas notika 24 stundās Maskavā? Dažas stundas pirms ierašanās Pekingā Ganas prezidents Nkruma 24. februārī uzzināja par notikušo revolūciju Akrā un armijas stāšanos valsts vadībā. Pekingā Nkrumu uzņēma kā prezidentu, ārēji nekādas pārmaiņas nebija redzamas. Tās nāca Pekingas vizītes nobeigumā: Nkruma neturpināja paredzēto ceļu uz Hanoju, bet devās uz Maskavu, kur pavadīja noslēpumainībā tītu diennakti, pēc tās izlidojot uz Ginejas galvaspilsētu Konakriju.

Kas notika Maskavā un kādus darījumus ar kādu varu iejaukšanos sarunājis Nkruma un Ginejas prezidents Tori, nav zināms, bet, kad neziņas dūmaka sāka izklīst, pāuli pārsteidza ziņa, ka Nkrumu iecelts par Ginejas valsts galvu. Pats Tora paskaidroja, ka Nkruma būšot amatā līdzīgs vnam, vienlaicīgi arī uzskatāms pr Ginejas demokrātu partijas ģenerālsekretāru. Pirmās ziņas, ka Tore būtu atkāpies Nkrumam par labu, nav bijušas patiesas. Tore paliks prezidenta amatā, starpība vienīgi tā, ka tagad Nkuma noteiks Tores politiku.

Rietumu politiskie lietpratēji Tores rīcību izskaidro ar viņa vēlēšanos palīdzēt Nkrumam, arī gribu palīdzēt nostabilizēt viņa balsi Afrikas apvienības organizācijā, kuŗai Adisabebā pašreiz notiek ārlietu ministru konference. Otrkārt, nosiprinādamies Gānas kaimiņos, Nkruma cer uz labākām izredzēm atgriezties Akrā, kur gan neviens viņu nevēlas.

Vai Torem ir kādas legālas tiesības padarīt Nkrumu par sev līdzīgu? Diktātoriem to nekad nevaicā. Gānas un Ginejas gadījumā šis jautājums ir visai sarežģīts. Kad 1959. gadā Tore un Nkruma kļuva savu valstu prezidenti, vēlāk savus amatus pārveršot diktātoru posteņos, abas valstis vienojās par ūniju, kas valodas, kultūras un citu grūtību dēļ gan nekad netika īstenota. Ar Nkrumas padarīšanu par sev līdzīgu Tore nu mēģinājis šo ūniju reālizēt, atzīstot Nkrumu par legālo Gānas valdības galvu, nerēķinoties ar revolūcionārās valdības eksistenci. Afrikas krieslajiem Gānas revolūcija nāca kā negaidīts un nepatīkams pārsteigums. Krievu un ķīniešu padzīšana atbalsojās visā melnā kontinentā. Protestējot pret Gānas revolūcionārās valdības delegācijas klātieni Afrikas apvienības ārlietu ministru konferencē Adisabebā, sarunu zāli atstājušas Kēnijas, Apvienotās arabu republikas, Ginejas, Mali un Tanzēnijas pārstāvji. Konferenci atstājušas arī Alžīrijas un Somali delegācijas, bet ne Nkrumas vai viņa ienaidnieku dēļ. Šīs abas valstis neapmierinātas ar viņu uztverē pārāk neiespaidīgām sankcijām, kādas plānotas pret Rodēziju.

Afrikas apvienības valstu vairums tomēr atzīst Gānas revolūcionāro valdību. To atzinušas arī ASV un Anglija. Gāna lielā steigā pieprasījusi 50 milj. dolaru aizdevumu, lai mēģinātu saglābt Nkrumas prestiža plānu dēļ noplicināto saimnieciību. Nkruma iegrūdis savu valsti vairāk nekā 1,2 biljonu dolaru lielos parādos. Gānas saimnieciskie lietpratēji paskaidro, ka krize kulminācijas punktu sasniegs nākamo sešu nedēļu laikā. Pēc tam, — ar pasaules bankas aizdevumu radītajām importspējām — saimnieciskais stāvoklis pamazām atkal sāks uzlaboties.

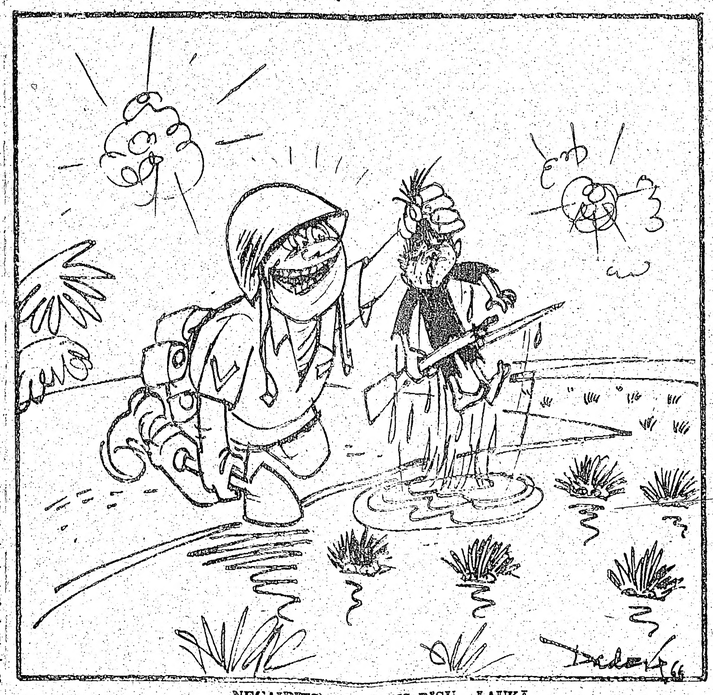

NEGAIDĪTS ATRADUMS RISU LAUKĀ

Amerikāņu armijai Vietnamā visgrūtākā problēma ir atrast ienaidnieku, kas izrādījies patiess eksperts maskēšanās ziņā. Dadža zīmējums

AKTUĀLAIS KANADĀ

★ Jaunais pazemes dzelzceļš Toronto, kuŗu ar lielu pompu atklāja Kanadas ministru prezidents L. Pīrsons, ir tiešām lielisks,— domā tie, kas to jau izmēģinājuši, braucot uz darbu. Pēc TTC kalkulācijas ap 300.000 torontiešu izmantos Bloor ielas austrumu - rietumu apakšzemi katru dienu. Jaunie vagoni joņo ar 55 jūdžu lielu stundas ātrumu.

★ Forda autosabiedrība apņēmusies segt visus izdevumus viena gada laikā, kas saistīsies ar Toronto autosatiksmes pētīšanu. Šai sakarā pilsēta algo satiksmes inženieri, kuŗa uzdevums būs noskaidrot autokatastrofu cēloņus.

★ Gultu trūkums Toronto slimnīcās sasniedzis katastrofālu stāvokli. Pēc laikraksta „The Telegram" ziņām ap 5000 torontiešu, kas spiesti gaidīt uz gultu atbrīvošanos, nomirs, pirms būs izdevība iekļūt kādā no Toronto slimnīcām. Ka stāvoklis ir tiešām kritisks, liecina biežie nāvesgadījumi, kuŗus parasti jo plaši atreferē kanadiešu prese.

★ Kanadiešu televizijas un radiofona mākslinieku sabiedrība piedraud CBC ar streiku, ja raidītājs neizrādīs nekādu interesi par darba garantiju sarunu atjaunošanu. Ja ACTRA nolems streikot, CBC darbība var tikt pilnīgi paralizēta.

★ Toronto transportkomisijas priekšsēdis Ralfs Dejs domā, ka Toronto universitātes studenti vainojami pie austrumu - rietumu apakšzemes dzelzceļa apstādināšanas, kas sagādāja lielus zaudējumus TTC sabiedrībai, nemaz nerunājot par neērtībām pasažieriem, kuŗi steidzās mājup no darba. Studentu laikraksts „The Varsity" jo asi kritizē Dejа apsūdzību, bet pēdējais nebai dās vainīgos dēvēt par huligāniem.

★ Ontario provinces nodokļu maksātājiem nāksies segt iztrūkstošos 3 milj. dolaru, kas sākumā nebija ierēķināti Ontario paviljona būvizdevumos pasaules izstādē Montrealā. Paviljona pamatizmaksa bija aprēķināta tikai uz 2 milj. dolaru. Otrs pārsteigums nodokļu maksātājiem ir izdevumu pieaugums par 60% zinātnes un technoloģijas centra izbūvē, sakarā ar Kanadas 100 gadu jubileju, kuŗu svinēs nākošgad.

★ Kanadas federālā valdība apsver iespēju īpaša likuma pieņemšanai, kas vērstos pret mākslīgi aranžētiem banķrotiem. Šim nolūkam valdība paredz algot superintendantu, kas rūpētos, lai visas blēdības izmeklētu.

★ Viens no lielākajiem seksa un drošības skandaliem atklāts arī Kanadas parlamenta locekļu „zilo asiņu" sabiedrībā, kas līdzinās agrāk slavenajai Profumo un Kristīnes Kileres sensācijai Anglijā. Tieslietu ministrs Kardens apgalvo, ka viens no Difenbēkera valdības kabineta ministriem bijis iejaukts intimā afērā ar visai izskatīgu vācu izcelsmes blondīni, kuŗa vēlāk izrādīta no Kanadas aizdomās par spiegošanu. Šī šarmantā dāma (Olga Muncingera), kas mirusi pirms pāris gadiem Austrumvācijā ar asins vēzi, ļoti bieži apgrozījusies Otavas augstākajā sabiedrībā ap 1961. gadu, kad Kanadas slepenpolicija (RCMP) sākusi tuvāk interesēties par viņas neparasti lielo aktivitāti. Kā domājams, ap šo laiku RCMP rokās nonācis arī uzņēmums, kuŗā Olga redzama pilnīgi kaila gultā ar kādu virieti. Pagaidām šī „svešā" vīrieša vārds netiek izpausts.

A. K.

Politiskās piezīmes

Studentu neapmierinātība ar Sukarno valdību sasniegusi tādus apmērus, ka diktātors atradis par pareizāku slēgt Džakartas universitātes durvis, protams, izsaucot jaunus protestus un nemierus. Universitāte pašreiz atrodas burtiskā armijas ielenkumā.

Studenti tomēr nav vienīgie, kas protestē Džakartas ielās. Policija un durkļiem bruņotas armijas vienības izklīdināja arī ap 2000 pamatskolnieku un vidusskolnieku, kas soļoja uz ārlietu ministriju un prasīja viceprezidenta un ārlietu ministra Subandrio atcelšanu. Indonēzijas pretkomūnistu aprindās pēdējais daudz labāk pazīstams kā „Pekingas suns". 1500 citu skolnieku soļoja uz Džakartas elektrības ministrijas namu un prasīja komūnistiem simpatizējošā ministra Setjadi atcelšanu. Atkal citi 1500 skolnieku demonstrēja izglītības ministrijas priekšā, prasot ministra Sumardjo atcelšanu un Indonēzijas komūnistu partijas likvidēšanu. Pirms pērnā rudens apvērsuma Sumardjo bija nenozīmīgs izglītības ministrijas ierēdnis, kas pēc apvērsuma komūnistu tīrīšanās zaudēja savu amatu. Tagad, acīm redzot, par nopelniem Sukarno viņu iecēlis izglītības ministra postenī. Universitātes pārvalde tagad nodota armijas rokās. Pēdējā izrāda pārsteidzošu lojālitāti prezidentam. Varēja sagaidīt, ka armija uz sava virspavēlnieka un aizsardzības ministra ģen. Nasūšina padzīšanu reaģēs daudz drastiskāk.

☆

Septiņpadsmit nāciju atbruņošanās konferencē Ženēvā ASV un Pad. savienība noraidīja militāriem blokiem nepiederošo valstu priekšlikumu vispārējo atbruņošanās jautājumu apvienot ar atomieroču izplatīšanas aizliegumu. ASV delegāts Fišers paskaidroja, ka, abas problēmas apvienojot, var iznākt, ka atrisinājumu nestrod nedz vienai, nedz otrai. Amerikāņu nostājai piekrita arī briti. Maskavas delegāts Carapkins izteicās, ka šāda problēmu sabiezināšana var radīt vēl jaunas komplikācijas jau tā visai sarežģītajā situācijā.

Tas tomēr nenozīmē, ka atomieroču izplatīšanas aizliegšanas jautājumā ASV un Pad. savienība būtu pienākušas tuvāk vienošanās punktam. Krievi joprojām atsakās akceptēt ASV plānu, uzsverot, ka amerikāņi paredzējuši atomieročos dalīties ar saviem NATO sabiedrotajiem, Rietumvāciju ieskaitot.

☆

Indonēzija gatavojas pilsoņu karam. Pretkomūnistiskās studentu organizācijas paziņojušas, ka sagatavojušās partizānu karam un var rēķināties ar padzītajam aizsardzības ministram ģen. Nasūšinam lojālu armijas vienību palīdzību. Kopš Nasūšina atstādināšanas par viņu nekas vairs nav dzirdēts. Džakartā viņš nav atrodams. Domā, ka Nasūšins varētu būt aizbēdzis uz Bandungu, lai organizētu tur militāru pretestību pret prezidentu Sukarno un atplaukstošo Indonēzijas komūnismu. Rietumu lietpratēji par Našušina lielāko mīnusu uzskata viņa joprojām pastāvošo lojālitāti pret Sukarno. Pretējā gadījumā viņš no prezidenta būtu varējis atbrīvoties bez jebkādām grūtībām pēc nesekmīgā komūnistu apvērsuma pag. gada rudenī.

☆

ASV gaisa spēkiem izdevies pārraut dzelzceļlīniju, kas savieno Hanoju ar sarkano Ķīnu. Uzbrukums minētajam dzelzceļam noticis Ziemeļvietnamā, 240 jūdžu no Ķīnas robežas. Uzlidojums liek domāt, ka ASV militārā vadība atcēlusi pavēli ierobežot bumbojumus Ziemeļvietnamas dienvidu sektorā.

ASV kaŗaflotes gaisa spēki uzbruka Ziemeļvietnamas ūdens satiksmes līnijām. Viens šāds uzbrukums notika tikai 24 jūdžu no ostaspilsētas Haipongas, kas, tāpat kā Hanoja, līdz šim nav atradusies amerikāņu gaisa uzbrukumu plānos.

☆ Izraudzīts 2. Eiropas latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas prezidijs: priekšsēdis Dr. J. Braćs, vietnieki — A. Cipulis un J. Nātriņš, locekļi — L. Apkalns (visi no Vācijas), J. Andrups un M. Zariņa (Anglijā), I. Freimanis un R. Legzdiņš (Zviedrijā). Tā kā 1968. g. ir arī Latvijas dibināšanas 50. gadadiena, dziesmu svētku programmu saskaņos ar pārējos kontinentos izstrādātajām.